

VIENYBĖ

72 M. 40 N.

BROOKLYN, N. Y.

1958 M. SPALIO (OCTOBER) 10 D.

TEL. Aplegate 7-7257

KAINA 15 C.

Dabar

JUOZAS TYSLIAVA

Negrai, kurių protėviai Afrikoje buvo medžiojami kaip žvėrys ir vėžami į Ameriką vergų darbams, tebėra baltojo žmogaus neapykantos objektas.

Tuo tarpu daugelio pusbalčių negrų gyslose teka baltojo žmogaus kraujas...

Kaip ten bebūtų, bet draudimas negrų vaikams kartu su baltaisiais lankyti mokyklas pietinėse valstybėse nedaro garbės Amerikai, seniai skelbiančiai žmonių lygybę.

Ak, ta žmonių lygybė... popieryje. Tarp maršalo ir maršalkos, berods, yra mažesnis skirtumas ir Sovietų Sąjungoje, kur taip pat kalbama apie žmonių lygybę...

Zodžiu, civilinio karo žaizdos Amerikoje tebeplūuoja.

Nejaugi amerikiečiai, būtų be reikalo lieję kraują, kovodami su Hitlerio rasistais.

★

Andai V. Rastenis nuėjo pažiūrėti filmo iš Lietuvos ir paskiau apie tai parašė Dirvai.

Tai, rodos, nieko ypatingo. Priešą reikia pažinti, jeigu norima su juo kovoti. Bet Rastenio draugai, pasirodo, kitaip apie tai mano. Girdi Lietuvos Nepriklausomybės Talkos pirmininkui nederėję taip elgtis.

Rastenis savo laiške jiems patarė tuojau, neatidėliojant, išsirinkti kitą pirmininką...

Jeigu eiti pažiūrėti filmo iš Lietuvos yra nuodėmė, tai kas tada yra skaityti komunistų valdomoje Lietuvoje išleistą knygą? Pagaliau ne šimtas dienų atlaidų turėtų būti ir mūto mokėjimas bolševikų valdžiai už tuos pakietus, kuriuos mes siunčiame į Lietuvą.

Tokie ir panašūs priekaištai žmogui, kuris kovoja su komunistu, kaip tik atsiduoda raudonųjų kampelių raugu.

★

Vėsios, nors ir žvaigždėtos, spalio mėnesio naktys, čežėdamos nukritusiais liepų lapais, rodos, sakyte sako:

-- Vasara baigėsi, ir veltui jieškotum pavasario žiedų.

Paukščiai, kurie dar tik vakar telkėsi tavo sode, staiga pakilo ir organizuotais būriais, išskrido į šiltesnius kraštus. Paukščiai, kurie kasmet keliauja šimtus ir net tūkstančius mylių, palikdami savo lizdus rudens vėjams, tebėra mįslė žmogui po stogu.

Ruduo. Tik rožės palangėje, lyg žarijos ugnivietėj, dar žydi ir paniūrusiai širdžiai kužda viltimi:

-- Nenusimink, skruzdės kaimyne. Ruduo yra vasaros

vaisius, kuriuo tu dabar gali naudotis pilna burna.

★

Nuo normalaus žmogaus iki išgamos, atrodo, nebėra nė žingsnio.

Bent taip atrodo, skaitant Laisvų Lietuvių Eitinės Draugijos biuletenius iš San Diego, Cal. Pavyzdžiui, --

"...Kaip kunigai yra komunistams lygūs išgamoms, taip ir tautininkai, susėdę su socialistais viename suole su kunigais, yra kunigams lygūs išgamoms".

Zodžiu, eisi ar neisi per dvarą, vistiek gausi mušt...

Bet ar laisvamaniams, kurių sąjūdis prasidėjo Anglijoje 17 šimtmečio pabaigoje ir paskiau, Voltaire dėka, išsiplėtė Prancūzijoje, šiandien reikėtų taip manyti?

Pagaliam, kas yra laisvamaniš, kuris kovoja už savo ir kito žmogaus teisę tikėti, arba netikėti?

Dariaus ir Girėno paminklas Lituanicos aikštėje Brooklyne. Oficialus paminklo atidarymas, dalyvaujant New Yorko miesto ir vietos lietuvių visuomenės bei organizacijų atstovams, įvyksta spalio 19 d., sekmadienį, 3:30 v. p. p. Lituanicos aikštėje, prie Union Ave. ir Stagg St. Brooklyne. Po atidarymo iškilnių, 6 v. v., Lietuvių Pil. Klubu salėje bus banketas. Bilietai gaunami pas Paminklo Fondo Komiteto pirmininką J. Saltį ir kitus valdybos narius.

V. Maželio nuotrauka

KLAIDOS AMERIKOS BALSE IR INFORMACIJOS AGENTŪROJE

Siųsti į Lietuvą radijo pranešimus rusų kalba reikėtų įžeisti tautinius jausmus, pareiškė dr. P. Grigaitis

(LIETUVIŲ INFORMACIJŲ CENTRO DIREKTORĖS M. KIZYTĖS TELEGRAMA IŠ WASHINGTONO)

Pirmadienį, spalio 6, buvo tęsiami vieši Atstovų Buto Užsienių Reikalų Subkomiteto apklausinėjimai, liečiantieji JAV Agentūrą ir Amerikos Balsą.

Liudijo aštuoni įvairių tautinių grupių atstovai, tarp jų

Amerikos Lietuvių Tarybos sekretorius dr. Pijus Grigaitis.

Apklausinėjimus vedė pakomitečio pirmininkas Wayne Hays, demokratas iš Ohio, ir nariai Alvin Bentley republikonas iš Michigan ir Mrs.

Edna Kelly iš New Yorko.

Visi tautinių grupių atstovai kritikavo Informacijos Agentūros direktorių George Allen ir Amerikos Balso direktorių Henry Loomis dėl uždarymo radijo programų pa-

(Nukelta į 8 psl.)

AKADEMINĖS MINTYS

REDAKCINE KOLEGIJA: D. Alytaitė, R. Arūnaitė,
G. Pūrelytė, J. Bažanskas, S. Sirusas, V. Virbickas.

MEDŽIAGA SIŪSTI: S. Sirusas, 86-17 76th St.,
Woodhaven 21, N. Y. Telefonas: MI 2-1524.

Akademinėj pastogėj

V. Krivickas davė pašnekę apie tautiškumą šiandien ir praityje New Yorko Santaros sk. susirinkime.

L. Sileikytė ir M. Eidukevičiūtė, aktyvios New Yorko Akademikų Skaučių Draugovės narės, išvyko studijuoti į Anhurst College, Conn.

D. Audėnaitė, J. Mačiūnas ir K. Skėmaitė surengė N. Y. santariečiams initium semestri spalio 4 d.

T. Remeikis, politinių mokslų doktorantas, Akademinių Skautų Sąjungos Chicago sk. sueigoje skaitė paskaitą "Lietuvių visuomenės ir vyresniosios kartos interpretacija sociologiniu ir psichologiniu atžvilgiu".

V. Variakojis (ats. red.), Z. Balsytė, A. Dundzila ir P. Jasiukonis - akademikai skautai - redaguoja rotatoriumi spausdinamą periodinį Los Angeles skautų laikraštėlį.

R. Guzaliūsis, aktyvus Omahos, Nebr., akademikas skautas ir visuomenės veikėjas, išvyko atlikti karinės prievolės.

S. Pečkus ir J. Drasutytė, aktyvūs Clevelando akademikai skautai, rugsėjo 8 d. Sv. Jurgio parapijos bažnyčioje susituko. Jaunieji išvyksta į Europą tęsti studijas.

V. Geležius pirmininkavo Clevelando ASS sk. sueigai, kurioje buvo diskutuota tema: daugiausia nusipelnęs žmogus, taip pat parodyta Tautinės Stovyklos filma.

R. Silbajoris (pirm.), A. Landsbergis, H. Radauskas ir M. Katiliškis sudaro ASS paskelbto jaunimo literatūros konkurso jury komisiją. Laimėtojams prozos ir poezijos srityse bus įteiktos premijos po 150 dol. Kūriniai iki 1959 balandžio 30 siūsti R. Silbajoriui, 108 E. College St., apt. 3, Oberlin, Ohio.

A. V. Dundzilai California Institute of Technology suteikė magistro laipsnį inžinerijos srityje.

Inž. Eug. Vilkas, pasižymėjęs savo profesinėje ir visuomeninėje veikloje, yra pakviestas Akademinių Skautų Sąjungos pirmininku. G. Mus-teikytė išrinkta vicepirm.

D. Bulgarauskaitė, baigus kolegiją Detrote, atvyko tęsti pokoleginių studijų į Fordhamo universitetą New Yorke.

STUDENTŲ TALKA

Nors ir aukšto intelektualinio lygio yra žurnalas Litanus, bet pats nesusipranta sulpti į vokus, užs adresuoti, prisiklijuoti ženklus ir išsilysti. Siam reikalui daug darbo valandų skiria New Yorko studentai.

Visi rūpinasi Litanus finansiniais reikalais, bet labai retai atsizvelgiama į technikinį darbą, kurį reikia skubiai atlikti Litanus išleidimo dienomis. Tas milžiniškas darbas (virš 5000 prenumeratų) tenka atlikti New Yorko studentijai. Seniau, nuolatinė problema būdavo su Litanus ekspedicija. Ar bus galima sutelkti užtenkamai jėgų, kad technikinis uždavinys būtų sistemingai ir greitai išspręstas? Nejaugi vėl reikės kaip ir visuomet šį darbą užkrauti ant tų pačių pečių?

Pastaruoju laiku ši problema Studentų Sąjungos iniciatyva žymiai palengvėjo, pavedus darbą atskiroms studentų organizacijoms. Darbu pasikeisdami vakarą dirba akademikai

skautai, ateitininkai, neo-lituanai ir santariečiai.

Ne viena brangi vakaro valanda buvo paaukota Litanus labui. Tuo labiau, kad mokslo pradžioj tenka daugiau laiko praleisti prie knygu.

Kai kurie vakarai buvo palankesni šiam darbu ir susirinkdavo nemažas būrys savanorių. Ir kaip skruzdės imdavo adresuoti. Tačiau, ne kartą tik trys akademikės skautės degino žibalinę lemputę iki vėlyvos nakties, viena nuo kitos izoliuotos vokų krūvomis. Krito už adresuotas Bostonas, Brocktonas, Brooklynas... Toll gražu Waterburis ir Worcesteris, bet adresatų kartoteka mažėjo ir mažėjo, o adresuotų vokų skaičius vis didėjo ir didėjo.

Taigi, mielas Litanus žurnalo skaitytojau, traukdamas naują numerį iš voko, nepamiršk ir šių bevardžių darbuotojų.

R. ARŪNAITE

Naujos valdybos

Atelantiems mokslo metams sekančiuose miestuose išrinktos naujos valdybos: Korp! Vytis Urbanos skyrius: M. Pleškys, T. Remeikis, V. Millauskas; Liet. Stud. S-gos Urbanos sk.: S. Radvila, R. Miškauskas, A. Šlapkauskas, V. Kriaučiūnaitė ir D. Verbickaitė; ASS Toronto sk.: G. Girduškaitė, N. Bersenaitė, G. Norkutė, V. Šernas ir M. Slapšys; Korp! Vytis Chicago sk.: A. Klorė, J. Vabzdys, J. Tamulevičius, A. Trinkūnas ir R. Cinka.

Suvažiavimas

Padėkos Dienos proga Detrote įvyks visuotinis Liet. Stud. S-gos suvažiavimas Hotel Statler. Suvažiavimo reikalais rūpinasi S-gos pirm: A. Mickevičius, 1546 N. La Salle St., Chicago 10, Ill., o techniškus suvažiavimo reikalus tvarko Detroito sk. pirm. J. Soliūnas, 15711 Sorrento St., Detroit 27, Mich.

Sueiga

New Yorko akademikų skautų bendra sueiga įvyks šį ketvirtadienį, spalio 11 d. 5:30 v. Kezių bute, 130 Hendrix St., Brooklyne. Visi Korp! Vytis ir Akademikų Skaučių D-vės nariai kviečiami dalyvauti. Paimkėsi Lietuvos studentijos tema praves fil. dr. H. Lukavevičius. Po sueigos - kavutė.

VIENYBĖ
geriausia dovana
draugui

AR NEPERMOKATE UŽ savo automobilio apdraudą?

Virš 21,000,000 automobilių savininkų
moka daugiau, negu reikalinga.

Jei tik Jūsų vairavimo rekordas
yra geras, Jūs esate kvalifikuotas:

Dideliam apdraudos sutaupymui,
geresnei savo apsaugai ir
greitesniam patarnavimui,
reikalaujant nuostolių
atlyginimo.

KREIPKITĖS:

Albert F. Peters
(Petrauskas)

APDRAUDOS SPECIALISTAS

116-55 QUEENS BLVD., FOREST HILLS 75, N. Y.
Tel. Virginia 3-1477

Namų adresas:

106-53 95th Street, Ozone Park 17, N. Y.

MISIŪNŲ DEGTINĖS KRAUTUVĖ

RAY'S LIQUOR STORE

Juozas ir Izabelė Misiūnai, sav.

Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.
Ivairiausios rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai.
103-55 LEFFERTS BLVD., RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

NORITE GEROS -- MENIŠKOS FOTOGRAFIJOS

Portreto, šeimos, vaikų, įvairių progų - vestuvių,
krikštynų, gimtadienių, pobūvių ir pan. nuotraukų.

Jums geromis sąlygomis padarys

VYTAUTAS MAŽELIS

422 Menahan Street, Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Tel. HY 7-4677

DĖMESIO!

DĖMESIO

KAD JŪSŲ GIMINĖS IR ARTIMIEJI GAUTŲ
SIUNTINIUS - DOVANAS KALĖDOMS JUOS
REIKALINGA LAIKU IŠSIUSTI.

SIUNTINIAI SIUNČIAMI Į LIETUVĄ IR KITAS SSSR DALIS

Pristatymas garantuotas 100%. Muitai apmokami čia. Žemas įkainavimas. Siuntiniai paskyrimo vietą pasiekia per 4-6 savaites. Oro paštu siuntiniai nuveina per 8-12 dienų. Galite siuntinius patys atnešti ar juos atsiųsti paštu. Paštu atsuntę siuntinius sąskaitą gausite tuoj, ji išrašoma laike 48 valandų.

Jūsų patogumui mūsų įstaigose galite gauti vilnionių angliškių ir vietinių audeklų drabužiams, o taip pat įvairiausių medžiagų moteriškoms suknelėms, odų ir priedų batams, skarų, šalikų ir visokių kitokių daiktų, pačiomis žemiausiomis kainomis.

MERCURY PARCEL AND TRADING CO.

80 EAST 7TH STREET, NEW YORK 3, N. Y. TEL. OR 4-3930

SKYRIUS: 75 EAST 7th STREET, NEW YORK 3, N. Y.

Atidaryta 8-9 kasdien ir sekm. 9-4.

Firmai vadovauja ukrainietis N. HORYSLAWSKY.

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave.,

Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

Pasaulio ĮVYKIAI

● Popiežių Pijų XII trečia-dienį ištiko antras kraujo apytakos smegenyse sutrikimas. Gydytojų pranešimu jo sveikatos stovis labai silpnas. Bijoma, kad naujas susirgimas sudaro rimtą pavojų gyvybei. Prie Popiežiaus būdi kardinalas E. Tisserand, kuris šiuo metu, Popiežiui sunkiai sergant, tvarko Bažnyčios reikalus. Po pirmojo smūgio pirmadienį, Popiežiaus sveikata buvo kiek pagerėjusi ir jis galėjo maitintis, bet vėliau susidarė naujos komplikacijos.

● Pakistano prezidentas paleido centrinę ir provincijų vyriausybes, paskelbdamas visame krašte karo stovį ir uždarydamas politines partijas. Ateinančių metų pradžioje krašte turėjo įvykti rinkimai, bet dabar jie atšaukti.

● Amerika pakartojo savo nusistatymą sustabdyti branduolinius bandymus vieneriems metams nuo šio mėnesio pabaigos, tikėdamiesi, kad Sovietų Sąjunga irgi panašiai pasielgs.

● Valst. sekretorius Dulles, komentodamas kinų komunistų paskelbtas laikinas paliaubas Taiwano sąsiauryje po 6 savaitių brutalaus bombardavimo, pasakė, kad nelengva tai įvertinti, bet jei komunistai atnaujins nutrauktą bombardavimą, susilauks viso pasaulio pasmerkimą.

● Per šešias savaites trukusį komunistų bombardavimą Quemoy salų, žuvo ir buvo sužeista nacionalistų pusėje 1300 asmenų. Dabar prasidėjus paliauboms, sužeistieji galės būti evakuoti į Taiwaną.

● Anglijos premjeras Mac-Millan šią savaitę tarėsi

Bonnoje su Vokietijos kancleriu Adenaueriu svarbiais tarptautiniais klausimais. Macmillan sako, kad pati didžiausioji problema yra laisvojo pasaulio vieningumas, tos vienybės galima pasiekti tik asmeniniu vadovaujančių asmenų draugystės keliu.

● Prancūzijos vyriausybė paskelbė, kad naujojo parlamento rinkimai įvyks lapkričio 23 ir 30 d. d. Prezidento rinkimai įvyks dviem savaitėm vėliau. De Gaulle vyriausybė nutarė atsisakyti nuo proporcinės balsavimo sistemos, kuri buvo praktikuojama ketvirtoje respublikoje. Į naująjį parlamentą atstovai bus renkami po vieną nuo kiekvienos rinkiminės apygardos. Vienas atstovas bus renkamas nuo 93,000 gyventojų, tuo būdu parlamente atstovų iš pačios Prancūzijos bus 465, tai yra 80 mažiau, negu buvusiam parlamente.

● Sovietų vyriausybė įsakė Columbia radijo bendrovei uždaryti savo atstovybę Maskvoje. Priežastis esanti paskutinis tos bendrovės televizijoje suruoštas vaidinimas vardu "Šmokslas Stalinui nužudyti". Dėl šio vaidinimo Washingtono pareiškė protestą sovietų ambasadorius Menšikovas, bet jam buvo atsakyta, kad Amerikos vyriausybė nekontroliuoja privačių radijo ir televizijos bendrovių.

● Jungtinės Arabų Respublikos prezidentas Nasseris paskelbė naujai sudarytą kabinetą, sucentralizuojant Egipto ir Sirijos kontrolę Kaire. Paskiri Egipto ir Sirijos kabinetui panaikinti, jų vietoj paskirtos dvi provincijų vykdomosios tarybos. Į Naują vyriausybę įeina 14 egiptiečių ir 7 sirai.

Albinas ir Jieva Trečiokai, Newarko veikėjai, spalio 11 d. Svedų linijos laivu Kungsholm išvyksta į Vakarų Indijų salas keletui savaitių atostogų. Trečiokai, kurie šiemet minės 35 metų vedybų sukaktį, aplankys Puerto Rico, Dominikonų Respubliką, Kūbą ir Bahamas. Kartu su jais keliauja Gustav ir Ella Abr olaičiai iš Belmar, N. J.

Štai kur buvo ryškus nuosmukis

P. J. Ziūrio stelojimas dėl įvykusio Lietuvos Seimo nelemto koncerto ne tomis vėzėmis nuėjo. Gal dėl to bus kiek paveikusi p. Tysliavienės recenzija, kurioje p. Barzdukul buvo pripažinta didžiausia kaltė, nenurodant tikrųjų kaltininkų. Visi gerai žino p. Barzduko didelius organizatoriskus nuopelnus, bet negalima iš jo, kaip ne muziko, reikalauti, kad jis ir muzikalės programos sudaryme, o tuo labiau ir dirigentų sugebėjimuose ganėtinai nusimanytų. Vis dėlto, buvo labai gražiai pradėta, kai šiam rimčiausiam darbu atlikti buvo pakviestas žinomas operų ir simfonijų dirigentas V. Marijosiū. Deja, kažkokiais sumetimais, rimtas ir gražus sumanymas tapo iš pagrindų pakeistas.

Kas galėtų pasakyti, kad p. Mikulskis yra blogas Čiurlionio Ansamblio vadovas? Arba kad jis su savo Ansambliu nėra atlikęs milžiniško tautinio ir kultūrinio darbo? Bet kai jam teko imtis lazdelės, kad orkestrui diriguoti, paaiškėjo didžiausias skirtumas tarp valdymo choro ir orkestro. Be reikalo p. Ziūrys barasi ir gina choro nuopelnus iš viso. Šiame koncerte dalyvavo, deja, ne choras, o tik jo gražūs kostiumai. Choro dainavimas buvo girdėti tik tose vietose, kur jis nesutapo su orkestru! Tas pats beviltiškas dalykas įvyko su solistais: jie žiobčiojo ir net bandė rankomis skėtrioti, lyg šaukdamiems pagalbos. Nieko nepadėjo.

Orkestras, nugalėjęs visą chorą, tuo lengviau numalšino solistus.

Ir kas įvyko? Po poros metų pasiruošimo, įvyko be galo skaudus, nemalonus ir tiesiog skandalingas spektaklis su nesuvaldomai triukšmaujančiu orkestru ir dviems bejegiais dirigentais. Štai kur buvo apvertkinas ryškus nuosmukis.

Dėl nuosmukio gi iš esmės, -- jam atsirasti ir klestėti kaip tik geriausiai patarnauja p. Ziūrio siūlomoji taktika visus ir visur tik girti, nieko rimtesnio nereikalauti, jokių klaidų nepastebėti ir nieko geresnio nenorėti.

ALEKSAS KUTKUS
Chicago, Ill.

Gydytojai Balso rinkliavoje

New Yorko Lietuvių Gydytojų Draugija ir šiais metais dalyvauja BALFO rinkliavoje kaip atskiras Gydytojų Postas. Šiuo prašome gydytojus ir dantų gydytojus siųsti savo aukas (pinigus ar čekius) iki š. m. spalio mėn. pabaigos Draugijos išdininkei šiuo adresu: Dr. Elena Mekys, 1558 Green Avenue, Brooklyn 37, N. Y.

Visus čekius ar pašto perlaidas prašome rašyti: United Lithuanian Relief Fund of America. BALFui duotos aukos atleidžiamos nuo darbo pajamų (income tax).

New Yorko Lietuvių Gydytojų Draugija ir šiais metais prašys Vajaus Komitetą, panašiai kaip ir kitais metais, trečdalią surinktos Gydytojų Posto sumos paskirti Gydytojų Draugijos nurodytiems kandidatams.

N. Y. GYDYTOJŲ DRAUGIJOS
VALDYBOS VARDU
Dr. V. Tercijonas, Pirm.
Dr. E. Mekienė, Izd.

Mirties šmėkla

„Nespėjau at nuplaukti iki upės vidurio, kai išgirdau ant krantų likusių draugų šauksmus. Atsiqrėžiau: tiesiai į mane skrido kažkoks keistas tvarinys. Astrus, plėvėti sparnai su švilpesiu plovė orą, didžiulės žiotys, pilnos aštrių dantų, tartum šypsojosi piktą šypseną. Pterodaktilis! Milžiniškas sparnuotas driežas, kuris jau turėjo išnykti priešistoriniais laikais! Nespėjau sutirštėti sutemoms, toks fantastiškas sutvėrimas dar kartą pralėkė viršum upės, tačiau jau į priešingą pusę. Jis pasislėpė baloje, viršum vandens kylančiame melsvame rūke“.

Si ištraukėlė paimta ne iš fantastinio romano, bet iš mokslinės ekspedicijos ataskaitos. Ekspedicija 1932—33 metais tyrinėjo vidurines Britų Kameruno sritis Vakarų Afrikoje. Ataskaitos autorius zoologas I. Sandersonas toliau rašo, kad minėtas gyvūnas tarp genčių, gyvenančių Vakarų Afrikos pakrantėje, garsėja kaip „mirties šmėkla“. Tą, kas jį pamato, laukia neišvengiama mirtis.

Analoginius faktus pateikia ir kitas tyrinėtojas Pitmešas. „Man negrai ne kartą pasakojo, — rašo jis, — apie mitinį padarą, kuris mane labai sudomino. Jis gyvena tankiuose, pelkėtose miškuose, priegūduose prie Kongo upės slėnio ir kaimynines Angolos provincijų. Sprendžiant pagal šį padarą mačiusių pasakojimus, jis panašus į pterodaktilį“.

**DIVIDENTAI MOKAMI
KAS TRYS MĖNESIAI**

★
Pinigai depozituoti čia tada ar prieš
SPALIO 15 DIENA
neša dividendus nuo
SPALIO 1 DIENOS

3 1/4 %

METAMS

DIVIDENTAS UŽ JŪSŲ
SUTAUPAS

(3% reguliarius plus 1/4% ekstra)
skelbiamas kas ketvirtis metų
baigiantis 1958 m. rugsėjo 30 d.

THE Kings County
SAVINGS BANK

Incorporated 1860

Assets Over \$130,000,000

EASTERN PARKWAY OFFICE:

539 Eastern Parkway at Nostrand Avenue
Additional Banking Hours — Monday evenings 5 to 8 P.M.

BROADWAY OFFICE:

135 Broadway at Bedford Avenue
Additional Banking Hours — Monday evenings until 7 P.M.

Member Federal Deposit Insurance Corporation

VIENYBĖ

LITHUANIAN WEEKLY
Established in 1886

Juozas Tysliava
Editor and Publisher
192 Highland Boulevard
Brooklyn 7, New York
Tel. APplegate 7-7257

Entered as Second Class
Matter October 23, 1907 at
the Post Office of Brooklyn
N. Y. Subscription Rates:
USA, Canada and other
countries \$7.00 for one
year. Advertising rates on
application.

Jie ir Mes

JIE yra tie, kuriems trūksta sotesnio duonos kąsnio, kurių išvargintas ir pusnuogis kūnas nuolatos šurpulių kratomas. JIE yra tie, kurių pastogė retai kada susilidoma, kurie savo būviui pagerinti neturi jėgų ir kuriems, labai dažnai spygliuotos vielos neleidžia iš tų "namų" kojos iškelti. JIE yra tie, kuriuos džiūva be pertraukos kančina, kurie liūdnomis akimis į grabo lentą žiūri, bet kurių širdys pilnos lūkesčių, jog jiems gyvenimas bus palengvintas ir sunkioji jo nasta palengvinta.

Mes esame tie, kurie galime tai padaryti, kuriems tereikia jė žinoti, tereikia juos suprasti, tereikia nors vieną kartą per metus juos prisiminti, kad JIE tie yra lietuviai tos pačios tėvynės vaikai, suprantą džiaugsmą, bet negalį džiaugtis, suprantą sveikatą, bet baigia ją prarasti, supranta mūsų kitokią negu jų gyvenimą, bet negalį juo pasinaudoti.

Ateikime jiems į pagalbą. Ištieskime jiems savo ranką ir traukime juos iš moralės ir materialės bedugnės, į kurią juos žiauraus priešo ranka nubloškė.

Spalio mėnuo niujorkiečiams yra aukos mėnuo. Aukos per BALFą duodamos kenčiantiems tremtyje tolimose nuo Lietuvos dykumose, kenčiantiems ir Europos viduryje.

JUOZAS AUDĖNAS

Kultūros klausimais

Patriotų sukilimas pasibaigė ... be rezoliucijos

Antinuosmukininkų fronto mitinge buvo kalbėta apie viską ir prieš viską

Pereitą šeštadienį Chicagos jėbuitų namuose įvyko vadina- my "kultūrininkų" susirinkimas kultūros aktualijom aptarti. Susirinkimą jėzuitų namų "beismonte" berūsenančio me- nininkų klubo vardu atidarė S. Tamulaitis, kviesdamas pirmi- ninkauti T. Blinstrubą. Pirmi- ninkui pasiteiravus, ar yra nu- matyta kokla dienotvarkė, či- kagiškos dailininkų sąjungos pirmininkas Kolba paaiškino, kad dienotvarkė esanti numaty- ta, tačiau ji išsivystysianti pati iš savės susirinkimo bėgyje. Pirmas dienotvarkę vystyti pa- siemė dail. A. Rūkštelė. Jis pasisakė prieš Picasso, nuosmu- kio manifestą, Rannito įvadą New Yorke įvykusios parodos kataloge, komunistus ir žydus, Dailininkas Vladas Vijeikis, kuris pasisakė kalbės ne kaip dailininkas, bet šlaip sau žmo- gus, pasisakė prieš šių eilučių autoriaus ankstyvesnes pastabas VIENYBĖJE. Girdi, negalima rašyti, kad Čiurlionis sirgęs si- filiu, o be to, jei bijoma sėbėti iš vieno bliūdo su sifilitikais, kodėl Meškauskas noris sėbėti iš vieno bliūdo su komunistais! (Mat, aš buvau pareiškęs pa- žiūrą, jog apie dailininką rei- kia spręsti iš kūrinių, o ne pa- saulėžiūros ar sirgtų ligų.) To- liau buvęs Bendruomenės Kul- tūros Fondo pirmininkas J. Krei- vėnas trumpai pasisakęs prieš New Yorke parodą, nes joje ne- buvę nieko lietuviško, ilgiau sustojo prie New Yorke koncer- to, žiauriai kritikuodamas jo dirigentus, kas Vienybės skai- tytojams po Tysliavienės ir Ma-

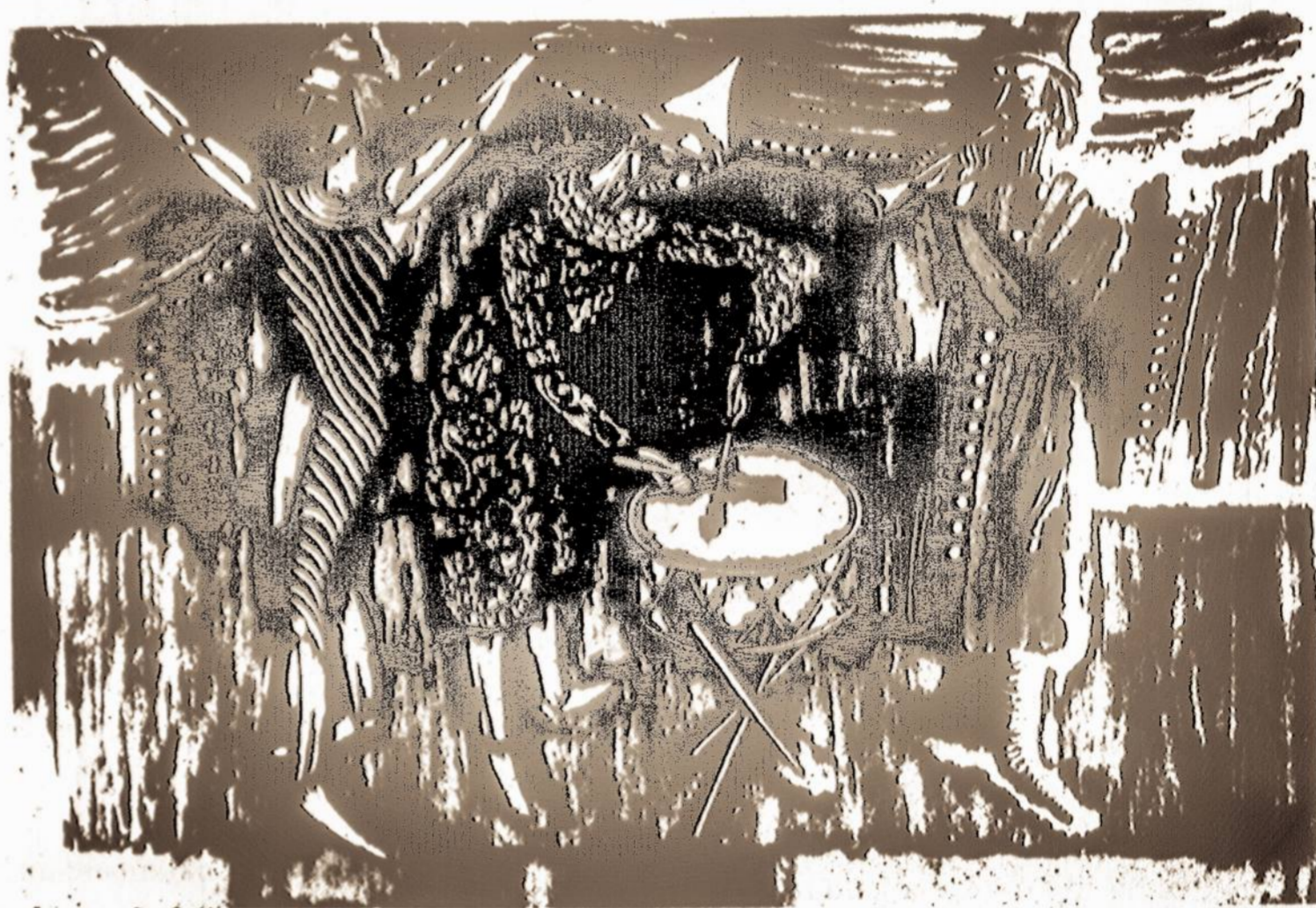
rijošiaus straipsnių nesudaro staigmenos. Kreivėnas net pa- stebėjęs, kad orkestro dalyviai šaipėsi iš dirigentų! Kreivėnas taip pat subarė DRAUGĄ, už tai, kad jis, girdamas kažkokį kle- boną, užmiršęs pastebėti, jog

uzdaręs lituanistinę mokyklą...

Taip išvysčius dienotvarkę, iškilo tolimesnių diskusijų apri- bojimo klausimas. S. Tamulai- tis siūlė kalbėtojams nustatyti 7-10 minučių laiką, matyti, pagal kalbėjimo tempą. Kaž

koks juokdarys į visą reikalą pasižiūrėjo rimčiau ir pasiūlė kalbėtojams leisti kalbėti tiek, kiek jie galės išsilaikyti ant vienos kojos. Atsirėmus antrąją koja kalbėjimo teisė automa- tiškai pasibaigianti. Taip esą praktikuojama Japonijos seime! Po to žodį gavo B. Babrauskas, pabrėžęs jog dar kalbės kaip ra- šytojų draugijos pirmininkas. Jis pasmerkė Adomą Mickevi- čių ir išskėlė Simono Daukanto nuopelnus. Po to S. Tamulaitis pasiūlė priimti rezoliuciją, ku- ria tautos vardu reiškiami pa- garba visiems diletantams, tep- lomanams ir grafomanams, pa- smerktiems nuosmukio manifes- te. Buvęs operos solistas A. Kutkus kritiškai atsiliepė apie New Yorke koncertą, Mikulskio

(Nukelta į 7 psl.)

MUZIKANTAI — Vyt. Kasiulio paveikslas iš lietuvių dailės parodos New Yorke

KASIULIO PARODA GENEVOJE

Šiais metais sukanka išti- sas dešimtmetis, kai lietuvis dailininkas - tapytojas Vytau- tas Kasiulis gyvena ir kuria Pa- ryžiuje.

Atvykęs į Prancūzijos sos- tinę 1948 m., Vytautas Kasiu- lis visiškai nebuvo žinomas tarptautiniame meno pasauly- je, nors tapytojo meną jau bu-

vo pradėjęs Lietuvoje ir ypačial Vokietijoje.

Pradžią, kaip paprastai, buvo gana sunki. Ypač tokiam didmiestyje, kur sezono metu atsidaro ne dešimtys, bet šimtai parodų su jaunesnių ar vyresnių dailininkų kūrinių. Tačiau jau 1949 m. jam pavyko iš- statyti savo paveikslus Duncan galerijoje, o kiek vėliau juo susidomėjo kitas galerijos sa- vininkas - Stiebel. Ir kiekvie- nais metais Stiebelio galerijoje su pasisekimu praeidavo Vytau- to Kasiulio kūrinių paroda.

Vytautas Kasiulis pasidarė žinomas dailininkas, jo kūrinių kainos pamažu pakilo. 1956 m. Stiebel surengė jo paveikslų parodą New Yorke.

Vytauto Kasiulio keturius paveikslus yra nupirkusi Mo- derniojo Meno galerija Paryžiu-

KAIRĖJE: Arnoldas Vokietaitis (viduryje) kuris spalio 7 d. debiutavo New York City Center Opera "The Silent Woman" operos pastatyme, Vanuzzi rolėje. Solistas A. Vokietaitis dabar yra New York City Center Operos narys. Iš kairės į dešinę: Joan Carroll (sėdi) John Alexander, Arnoldas Vokietaitis, Regina Sarfaty ir Paul Ukena. Ši R. Strausso opera, berods, yra numatyta dar šį sezoną pasta- ti per NBC Televiziją.

Ch. Rossi nuotrauka

je, kuri perka tik pripažintų dailininkų kūrinius. 1954 m. Vytauto Kasiulio paveikslų pa- roda įvyko su dideliu pasiseki- mu Vakarų Berlyne. Ten buvo išstatyta 30 jo darbų. 1957 m. Švedijos sostinėje Stockholme Modernusis Menas Namie gale- rijoje Vytautas Kasiulis buvo išstatęs 40 darbų, kurie visi bu- vo parduoti.

Šiuo metu Vytautas Kasiu- lis rengia savo paveikslus paro- dai, kuri spalio 10 d. atsidaro Genevoje ir užtruks ligi mėne- sio galo. Bus išstatyta 30 jo kū- rinių.

Vytautas Kasiulis per pas- taruosius 10 metų yra nupiešęs apie 500 paveikslų.

Šiais metais švedas leidė- jas Eric Person išleido Vytautui Kasiuliui paskirtą puošnią knygą su prancūzų meno kritiko George Pillemont įvadu, kuria- me sakoma: "Kasiulis yra nuo- širdus menininkas, svajotojas ir poetas, kuklus, kuriam, ta- čiau netrūksta drąsos ir pasiti- kėjimo savimi savo jieškoji- muose, jis mus nuvilioja į tokį pasaulį, kuriame kuklieji pasi- reiškia drąsumu, nuskriaustieji visokiais žansais; išimylėjusieji - pasisekimais, pasauli, kuris mus paguodžia gyvenimo apvy- limuose".

Šioje knygoje yra 64 spal- vuotos Vytauto Kasiulio kūrinių reprodukcijos.

(et)

KUDIRKOS PAMINKLAS LIETUVAI

(Pabaiga)

1896 m. Varpo 12-tojo numerio poleminiame straipsny "Pro domo sua" Vincas Kudirka rašo, kad šiandien laimingiausios tautos esančios tos, kurių jėga ne specialistuose, bet viename švietime, politiškame tautos išsilavinime. Ne specialistai sugriovė feodalinę Prancūziją ir ilgam laikui padarę ją laisvės žibintu, ne specialistai sugriovė feodalinę Prancūziją ir ilgam laikui padarę ją laisvės žibintu, ne specialistai pakėlė čekų, bulgarų, graikų, armenų ir kitas tautas. Tai padarius pati tauta. Juo tauta šviesesnė, juo geriausiai suprantanti savo politinius reikalus, juo ji greičiau galinti "pasiekti viršūnes dabartinių reikalavimų". Tautos jėga ir gerovė glūdi pačioje tautoje. Dėl to savo tautai atneš daugiau naudos ne tas inteligentas, kuris taps siauru, nors ir garsiu, savo mokslo šakos specialistu, bet tas, kuris, nesiekdamas specialybės viršūnių, aiškina tautai jos politinius reikalus ir platina švietimą, populiarindamas ne tik savo specialybės mokslą, bet ir kitas mokslo šakas, apib kurias jis turi tiek supratimo, kad galėtų jas populiarinti. Tautai maža naudoti esą iš to, kad koks nors p. A., būdamas astronomas, atradęs naują dešimtos eilės planetą, arba p. B., būdamas daktaras, suradęs naują bakteriją. Daugiau naudoti ji turinti iš tokių, kurių tautai gali patarti, įveskant šviesos ir politinės laisvės, ir todėl jis bendrojo tautos laimėj nepripažįstas didelės specialistų reikšmės. Jis ne tik nematęs reikalo drausti inteligentams išeiti iš siauro specializavimo, bet atpenc, reikalaujantis, kad kiekvienas mūsų inteligentas, noris būti savo tautai naudingas darbuotojis ne tik savo specialybėje, bet pagal savo kompetenciją ir kitose mokslo šakose.

Jei visi lietuviai inteligentai tesirūpinę tik savąja specialybe, tai Lietuvoje, pasak Vinco Kudirkos, dėtųsi liūdni dalykai: tautos švietimas pereitų vien tik į maskoliškų učitelių rankas, o jos politinius reikalus tvarkytų maskoliški žandarai ir policininkai, nes tik jie vienai dėdės tęsą patentuoti "specialistai politikoje". O apie literatūrą tai nesą ko ir bekalbėti, nes Lietuvoje tapti specialistu literatu (vien tik literatūrai atsidėjusiu), tai esą tiek pat, kaip save skirti badmiriui.

Toks Vinco Kudirkos iš ano meto inteligentų reikalavimas buvo ne tik teisingai supastas bei rimtai pagrįstas, bet ir neišvengiamai būtinas, nes juk jo vykdymu daugiausia rėmėsi visas lietuvių tautinis atgijimas ir kultūrinis renesansas, ir nuo to, kiek jis stropiai ir plačiai buvo vykdomas, priklausė tautinio atgijimo ir kultūrinio renesanso sparta ir pažanga.

Lietuvių tauta tuomet neturėjo tiek įvairių sričių šviesuomenės, kad ji būtų galėjusi

A. MERKELIS

patenkinti visus jos kultūrinis reikalus, ir didžiulias spragas reikėjo kairuoti pareigingesniems, Garsi Lietuvos praeitis kėlė pasididžiavimą savo tauta, o jos varginga dabartis turėjo žadinti pareigą jai dirbti ir aukotis. Kad geriau savo tautai pareigą būtų galima atlikti, reikia ją pažinti ir jau 1889 m. pradėdamas savo Tėvynės Varpus, Vincas Kudirka rašė:

-- Kiekvienas mūsų turi žinoti, kur lietuvis verkia, o kur laisvas ir laimingas, kad matytume, katrą brolių reikia gelbėti ir iš kurio prašyti pagalbos, turime žinoti jausmus, mintis ir darbus visų lietuvių, įdant aišku būtų, kuo galima remtis, norint apginti savo tėvynę ir jai suteikti laimę.

Kaip dabar, taip ir anuomet paskiri Lietuvos žmonės vieni geriau, kiti blogiau gyveno, tačiau ji pati, rusų vergiama, skurdo, buvo panaši į sergantį, rusificizmo ir polonizmo bacilų naikinamą ligonį. Ji ne tik kašmynu, bet ir kai kurių savųjų buvo pasmerkta neišvengiamai mirčiai, ir ar nesavotiškai lemtinga, kad miršančios Lietuvos gelbėti, galima sakyti, pirmieji skubėjo gydytojai ir kunigai. Iš šviesuomenės procentiškai imant lietuvių tautą iš amžių miego keliant ir ją kultūros ir laisvės keliais vedant daugiausia rūpinosi gydytojai ir kunigai, nes ir vieni ir antri, palyginti su kitų profesijų lietuvių inteligentais, buvo daugiausia, jie mažiausia savo darbe buvo priklausę nuo rusų valdžios, galėjo gyventi Lietuvoje, turėti glaudžių ryšių su tauta ir daryti jai daugiausia įtakos.

Be pačių didžiųjų mūsų tautinio atgijimo kūrėjų Jono Basanavičiaus ir Vinco Kudirkos, atgyjančios Lietuvos kultūrinio darbo įvairiose srityse veikliau pasireiškė dar keliasdešimt gydytojų: Alekna Antanas, Alseika Danielius, Avilzonis Petras, Bagdonas Juozas, Bruazis Vilius, Bukantė Domininkas, Domasevičius Andrius, Gaidamavičius Jonas, Garmus Antanas, Graičiūnas Andrius, Grinius Kazys, Janušis Feliksas, Jarašius Juozas, Jokantas Kazys, Kairiūktis Povilas, Kaukas Juozas, Kuprevičius Mykolas, Mačiūnas Juozas,

Matulaitis Petras, Matulaitis Štasy, Mažilis Pranas, Nagevičius Vladas, Pietaris Vincas, Radvickas Petras, Ralys Jeronimas, Sketeris Adomas, Spudulis Jonas, Staugaitis Jonas, Šliupas Jonas, Šliupas Rokas, Vileišis Antanas ir kt.

Cia suminėty gydytojų pagrindinis buvo jų profesinis darbas, ir tik nuo jo atliekamą laiką daugiau ar mažiau skyrė lietuvių kultūriniais reikalais. Vincas Kudirka gydytojo profesija labai mažai tesivertė ir visą savo energiją ir laiką skyrė lietuvių tautai. Svarbiausias jo pacientas -- negaluojanči lietuvių tauta, kurios sveikatingumu jis sielojasi. Tamsumas, skurdas ir ištautėjimas, arba kitais žodžiais tariant, tautinės kultūros kūrybinių jėgų išsekimas -- didžiosios lietuvių tautą kamuojančios ligos, o svarbiausia jo priežastis -- rusų sprespauda. Pasveikti galima, pašalinant ligos priežastį -- Lietuvai įgyjant daugiau laisvės. Kaip to pasiekti, kaip gelbėti Lietuvą iš jai grasančio pavojaus, buvo viršiausias klausimas, kuris ne visų vienai buvo suprantamas ir sprendžiamas. Klerikalams atrodė, kad Lietuva išliks ir stiprės, jei ji tvirtai laikysis katalikybės. Socialistams -- jei joje bus ugdomas socializmas, be kitko, skelbiant ir vykdant žūtbūtinę kovą carizmui, pavergusiam ir naikinančiam daugybę Eurazijos tautų.

Vincas Kudirka buvo įsitikinęs, kad nei katalikybė, nei socializmas Lietuvos nuo jai grėsiančios prazūties išgelbėti negali, nes juodviejų pagrindiniai tikslai visai kitokie. Lietuvos gerovei suklestėti ir jos laisvei iškovoti jėgos tegali išaugti tik iš pačios lietuvių tautos. Kaip žmogaus pasveikimas daug pareina nuo jo organizmo atsparumo, taip ir tautos išlikimas nuo joje glūdinčios rezistencijos, kuriai didėjant, pavergta tauta stiprėja, o jai nykstant -- silpnėja. Rezistencija stiprėja, kai ji iš nesamoningos, pasyviros pereina į sąmoningą ir aktyvią, o tai teįmanoma tik tuomet, kai tautos žingsnius, anot Vinco Kudirkos, lydi ir šviesa ir tiesa. Tačiau, tautai laisvės ir gerovės siekiant daugiausia lemia jos sąmonė, ryškiausiai ir plačiausiai pasireiškianti jos lite-

(Nukelta į 9 psl.)

Dr. Vinco Kudirkos antkapis Naumiestyje.

TAI BUVO PRIEŠ 65 METUS... Sako Juozas Garšva

Vinco Kudirkos gimimo šimtmečio sukaktį minint, būtų įdomu žinoti kiek dar yra gyvų žmonių, kuriems teko pažinti ar bent matyti didįjį mūsų tautos atgimimo varpininką.

Vienas tokių retų asmenų, kuriam teko matyti dr. Vincą Kudirką, pasirodo, yra brooklynietis Juozas Garšva.

Tai būta prieš 65 metus. Garšvukas kartą savo tėviškėje atsigulė po medžiu ir užmigo. Dėl to jam pradėjęs gesti kairiojo peties kaulai. Rankoje atsivėrė žaizdos, ir Kaziu Garšvai, pasiturinčiam ūkininkui iš Šilvėnų kaime, Ilguvos parapijos (skersai Nemuną nuo Velionos) buvo aišku, kad devynerių metų amžiaus sūnui reikalinga skubi gydytojo pagalba. Tėvas žinojo, kad Šakiuose, už trijų mylių nuo jo ūkio, gyvena dr. Vincas Kudirka. Todėl vieną ankstybą vasaros rytą jis pasikinko porą arklių ir su sūnum išvyksta į Šakius.

-- Kaip šiandien atsimeinu, pradėjo pasakoti Juozas Garšva, tą mano su tėvu atsilankymą pas dr. Vincą Kudirką. Tėvas pasibeldė, ir duris atidarė pats

daktaras. Jis buvo lygiai toks pat, kaip mes jį dabar matome paveiksluose: aštrus akių žvilgsnis, liesas, išbalęs veidas ir reta šviesių plaukų barzdelė. Užsirašė pavardę ir, čiupinėdamas skaudamą ranką, pradėjo mane klausinėti. Daktaras buvo labai draugiškas. Zaizdas, kurių mano rankoje buvo net penkios, liepė plauti korboliais rūkštinti.

-- Ar jums padėjo tie vaistai?

-- Aš nežinau, bet mano tėvas paskiau mane dar nusivežė į Seredžių, pas tokią Rotkę, kuri gydydavo žolėmis ir "užšnekėdavo". Aš netikiu burtams bet man rodos, kad ranka išgijo ne nuo dr. Vinco Kudirkos vaistų, bet nuo žolių, kurių ta Seredžiaus kalvienė su dukteria ten pat lankoje parinko ir paskiau išvirusi jas, liepė gerti. Zaizdos netrukus uždžiuvo ir išgijo.

-- Ką daugiau prisimenate iš to vizito Šakiuose?

-- Nofis buvau mažas, bet tas mano su tėvu atsilankymas pas dr. Vincą Kudirką padarė man didelio įspūdžio. Kai 1903 metų rudenį atvykau į Naumiestį registruotis karinei tarnybai, aš nuėjau aplankyti Kudirkos kapą. Ziūrėdamas į antkapyje šviežiai iškirstus, derva išteptus ir žemėmis apibertus Lietuvos himno žodžius, širdyje jaučiau pagarbą tam mūsų tautos didvyriui.

-- Ką daugiau, be Kudirkos, prisimenate iš tų laikų?

-- Aš prisimeinu Plokščių Kriaučiūną, kuris vasara su dvi-račiu parvažiudavo iš Marijampolės. Būdavo nuostabu, kaip žmogus su dviem ratais važiuoja ir nepavirsta... Bet tai buvo prieš 65 metus, šypso-damasis baigė pasikalbėjimą Juozas Garšva.

Skaitytojai,

negavę atskiro paraginimo apie jų prenumeratos išsibaigimą, prašomi žvilgterėti į savo adresą, pažymėtą viršuj Vienybės antraštės. Laiku prisiųsta prenumerata yra taip svarbu, kaip ir laiku gauta žinia.

CLEVELANDO LIETUVIAI

J. ANTANAITIS

OPEROS SĖKMĖ IR UŽKULISIAI

Fausto opera Clevelande sėkmingai praėjo. Kalbant apie bet koki parengimą mūsų sąlygose, tenka turėti galvoje du dalykus. Pirmia, apie parengimo meninį lygį, jo išpildymą. Antra, kiek tas parengimas turėjo pasisekimo visuomenėje, kiek jis sutraukė žiūrovų. Fausto opera vienu ir kitu atžvilgiais tikrai pasisekė.

Amerikiečių meno kritikai spaudoje Fausto operos išpildymą palankiai (vertino, negailėdami šiltų žodžių, ypač kai kuriems solistams. Palankiai sutiko ir lietuvių žiūrovų dauguma. Gal tik kai kas operoj pasigedo. . . Kipro Petrausko. Dėl to esą netaip buvę, kaip Kaune. Betgi ir sąlygos buvo labai skirtingos. Rengėjai neturėjo viską apmokančio valstybės izdo, o menininkai - iš jo pragyvenimo šaltinio. Tačiau ir šiose aplinkybėse, kitur pelnydami sau duoną kasdieninę, lietuviai menininkai parodė savo kūrybinį pajėgumą ir pažangą.

Patys skalčiai (daugiau kaip 1,000 žiūrovų!) rodo operos pasisekimą visuomenėje. Tiesa, masonų salė būtų sutalpinusi dar beveik kitą tiek žiūrovų, bet tikstantinė minia Clevelande - ne dažnas reiškinys. Šiaip jau čia eiliniai parengimai ribojasi 200 - 500 dalyvių. Lietuvių labai reikia užskaityti ir apie 100 amerikiečių, ir tai rinktinės visuomenės, dalyvavusių operoj. Visai teisingai rašytojas Vyt. Alantas DIRVOJE, pastebėjęs operoj nemažai lietuvių iš įvairių kaimyninių kolonijų, pasigedo daugiau clevelandiečių. Kągi, jei mes į parengimus prapratę rinktis šimtais, o ne tūkstančiais. . .

Studentų Santariečių Clevelando skyrius ryžosi išjudinti lietuvių abejingumą lietuviškiems parengimams, ir tai jiems pasisekė. Šiuo sumanymu jie ėmėsi nemažos finansinės rizikos. Toks sumanymas buvo kilęs ir LB apylinkės valdyboje. Posėdžiauta, svarstyta, pritarta Fausto operos pastatymui Clevelande, bet nerasta išeities, kaip tatali vykdyti. Pabijota galimų didelių finansinių nuostolių.

Atrodo, nuostolių taip išsigąsta, kad dabar santariečių kviečiamos abiejų LB apylinkių valdybos net neatsakė į paramos prašymą. O kita vėl bendrinė lietuvių organizacija nerizikavo operos rengėjams paskolinti net 200 dolerių. . .

Ką rodo šie faktai? O tai kai kurių nepalankių operos sumanymui opinią. Ją rengėjai sutiko ir žodiniiais išreiškimais, pav., kad opera lietuviams esąs per didelis liuksusas (tarsi išieivijoj turime ribotis tik klojiniais pastatymais!), kad daug pinigų iš lietuvių kišenių teksią amerikiečiams ir t. t.

Bet kai opera gerai pasisekė, kai rengėjai finansiniai suvedė galą su galu, ta nedaugelio nepalankioji operai opinija savaime dinga. Dinga ji, dar numatytos ribos nepasiekusi. Atrodo, kad dabar visi Fausto operos rengėjams ir jos išpildytojams nuosirdžiai pritaria. . .

Būtų nepilnas vaizdas Fausto operos pasisekimą vertinti vien tik lietuviškuoju sektorium. Operos rengėjai televizijoje, radijo programose, asmeniniais laiškais (4,000 laišku) plačiai pasigarsino amerikiečių visuomenėje. Kai net mūsų tautinėse šventėse kartais pasiekiamame tik iki trafiko teisėjo rango amerikiečių, tuo tarpu Fausto operos rengėjų buvo pasiekta iki Ohio gubernatoriaus ir Clevelando majoro. Nors ir simboliškai, bet vis dėlto pastarieji sutiko įeiti į operos garbės komitetą.

Šiuo atveju studentai santariečiai parodė, kad lietuviškoj veikloj reikia siekti platesnių užsimojimų.

Trumpai

* Tėvynės Garsų radijo programoj rugsėjo 29 d. pianistas Andrius Kuprevičius atliko B. Budriūno kūrinių "Nemunas lauzia ledus", iš fortepiono sonatos "Mano tėvynė". Be to, Vl. Jakubėno "Pasaka" ir šokių iš

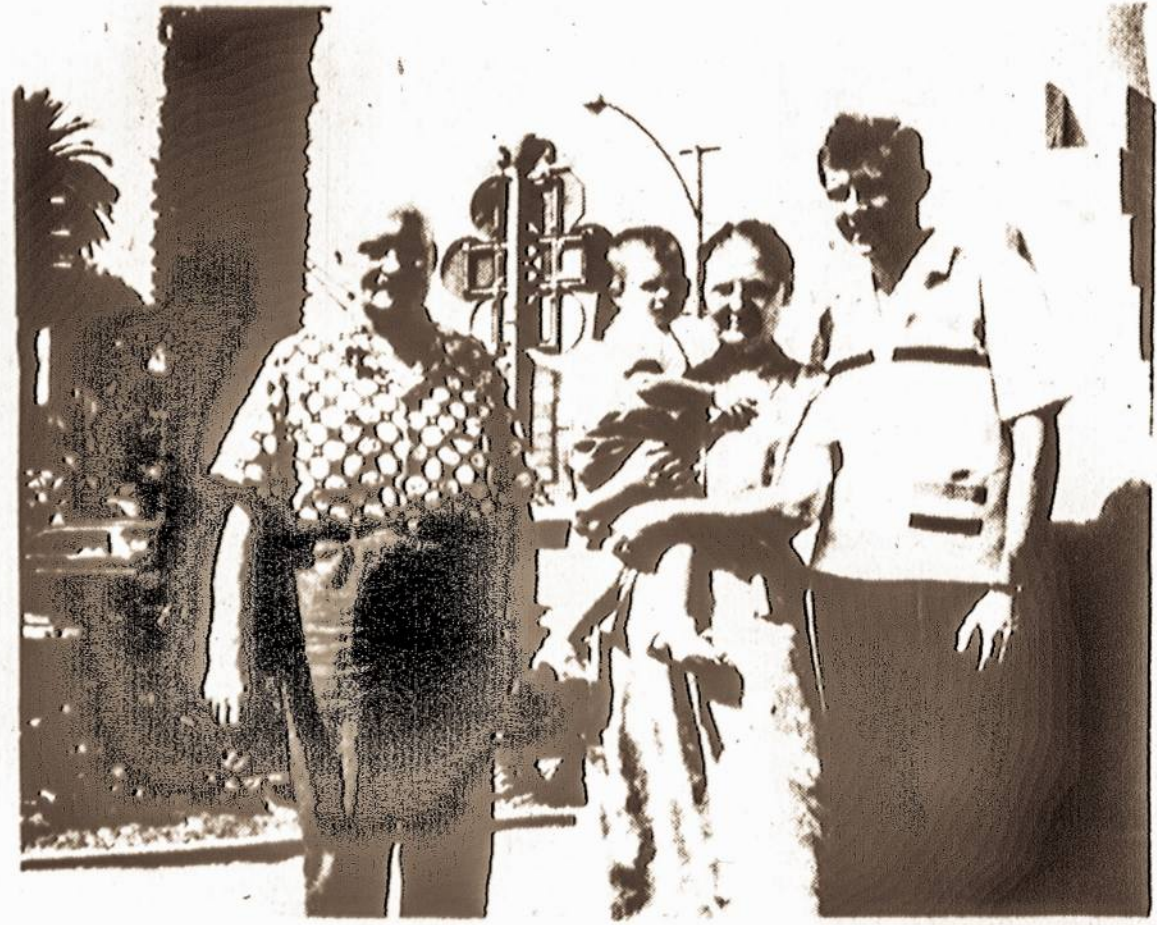
baletu "Vaivos juosta". Šiuos kūrinius A. Kuprevičius skambino PLB kamerinės muzikos koncerte. Į juostą užrašė Clevelando lietuvių radijas.

* DIRVA Clevelande, 6905 Superior Ave., pirkto prekyb. Brazilų namus, dabar juos pritaiko laikraščio reikalavimams, o spalį antroje pusėje persikels į naujas, žymiai erdvesnes patalpas. Greta laikraščio, dar išnuomos patalpas prekybai.

Mirga Mazoliauskaitė (Clevelandas), kuri yra viena iš iškiliausių jaunųjų plaukikių Siaurės Amerikos lietuvių tarpė. Ji šių metų pabaltiečių pirmenybėse užėmė dvi pirmąsias vietas.

E. Sulaičio nuotrauka

Jurgis ir Barbara Budriai, ilgamečiai Vienybės skaitytojai iš Elizabeth, N. J. neseniai lankėsi Santa Monica, Cal. kur gyvena jų sūnus inž. Jurgis Budris su žmona Barbara ir sūnum Jurgiu III. Nuotraukoje, Budriai su sūnum ir anūku.

* Clevelande leidžiami "Jaunimo Žygiai", krikščionių demokratų jaunimo laikraštis, vis daugiau reiškiasi kr. demokratų politiniu žurnalu. Paskutiniame numeryje socialistų "Darbo" išvedžiojimus apie dabarties senimą ir jaunimą pavadina liga ir iliuzijomis. Bendrai, lietuviams socialistams pataria sekti anglų socialistų pavyzdžiu, kurie nuo daugelio socialistinių ligų išsigydė. . . Prof. A. Macceinos vienybės filosofiją Jaunimo Žygiai vadina "prifinityvumu".

* LST Korp! Neo-Lithuania Clevelando skyrius spalį 25 d. La Vera Supper Club Salėje rengia Korporacijos 36 metų sukakties minėjimą. Išvakarėse bus pamaldos Šv. Jurgio parapijos bažnyčioj ir bus vykstama į Korp. Garbės nario A. Smetonos mauzoliejų pagerbti.

"Inspektorius atvyksta" į Clevelandą

Hamiltono lietuvių dramos teatras Aukuras lapkričio 8 d., šeštadienį, atvyksta į Clevelandą su 3-jų v. pjese "Inspektorius atvyksta". Pasažyta žymaus Amerikos rašytojo John Priestly. Veikalą režisuoja dramos akt. N. Dauguvietytė. Vakara rengia Akademinis Skautų Sąjūdis Clevelando sk. Visas vakaro pelnas skiriamas Dr. Vydūno Šalpos Fondui, kuris skiria stipendijas mokslus einančiam jaunimui Amerikoje ir Europoje. Rengėjai tikisi gausios publikos iš Clevelando ir apylinkių. Po vaidinimo bus šokiai, gausus bufetas ir visokių įvairumų.

Istorinė apysaka

KRYŽIUOČIAI VENGĖ

Ji buvo plačiai garsi

Kerta jie tik plonesnius medžius, storesniesiems nulupa žievę. Vien tik laukinių obelių, kriaušių ir ažuolų neliečia jų kirvis.

Po metų, kai nukirsti ir nulupta žieve medžiai išdžiūsta, patyrę lydimininkai kirtimus padega. Savaitę dega lydymai, ir pagaliau visame jų plote sausuliai virsta trašiais pelenais. Lydymų arti nereikia, užtenka lengvai išpurenti dirvą akėčiomis šakarniais. Gausų derlių dvejus trejus metus surenka žemdirbiai iš lydymų.

Jaunimui, paaugliams berniukams ir mergaitėms pavasaris irgi suteikia darbo. Jiems, senesnio patyrisio kerdžiaus prižiūrimiems, tenka ganyti galvijus. Budrūs turi būti piemenys. Nepriziūrėk, tuoj iš krūmų iššokęs vilkas pagriebs ėriuką ar avį. Kitą kartą toliau į girią nuklys karvė, ir tik išgirsi gailų baubimą, vadinasi, ją užpuolė meška. Saugoti bandą piemenims padeda šunys. Jie, pajutę kur žvėrį, įirtingai jį puola. Nepaisydami tų pavojų, linksmai praleidžia dienas jauni piemenys. Visą vasarą, ypač pavakariais, po plačius laukus skamba jų raliavimai, jais berniukai erzina mergaites, o jos - berniukus.

Rali ralia, karvelės mano,
Rali ralia, žallamargėlės,
Rali ralia, išginiau anksti,
Rali ralia, į šaltas rasas.
Rali ralia, gano mergelė,

* Šakarniai - tai kelios draugėn sujungtos neperskeltos eglų viršūnės.

4

Jau ir vyčiai emė be perstogės ištisas dienas kirenti dangaus mėlynėje.

„Čyru-vyru, čyru-vyru - pavasaris, žmogau, mesk skrandą į pašalį!“

Išgirdę vyturių raginimą, artojai pradėjo pavasario darbus: traukė iš pastogių žiobrius, atidžiai juos apžiūrėjo, pataisė, o kiti naujus pasidarė. Anksti rytą vyturys pažadina artoją: pasijungia jis jaučius, užsiverčia žiobrį ant pečių, ginklą pasiima ir žingsniuoją į lauką. Čia susitvarko, užkabina ielaksties galą už jungo velkės, nustato žiobrio arimo gilumą, nusilenkia močiutei saulei ir sušunka:

— No, žaliai!

Išdidžiai žengia pirmąją vagą žaliai, neskubėdamas seka paskui juos artojas. Nelengvas artojo darbas, bet gražių vilčių kupina jo širdis. Jis žino, kad ne veltui dirba: gausiu derliumi atlygins jam žeminėlė.

Žemaitijos artojai pavasario sėjai parengia ne vien tik du ar tris metus pūdymais laikytus laukus. Rengia jie ir naujus, atkariaudami juos iš girios. Kasmet, pabaigę pavasario darbus, vyčiai imasi kirvio.

MANO ŽIŪRONAS

SARŪNAS

"Gyventi - tai ne kelią pereiti". Šia savo liaudies patarle rusas rašytojas Borisas Pasternakas baigia apysaka "Dr. Živago", kuri šiomis dienomis anglų vertime išversta iš italų pasirodė knygų rinkoje. Pats apysakos vardas su gyvenimu siejamas, nes "Živago" kilęs iš "živoj" (gyvas). Mūsų gyvenamo pasaulio karčioji ironija -- kad Pasternakui tautiečiams jo gyvenimo brangiausias kūrinys pasilieka negyva raidė, nes diktatūra pabūgo ją spausdinti Maskvoje. Bus didesnė ironija, jei ilgai pasirodys, kad tai yra geriausias sovietų amžiaus rusų literatūros kūrinys - prilygtas Tolstojaus "Karas ir Taika".

Apysakos stilius - gilus ir painus simbolizmas, kur žmogaus gyvenimas eina lygiagrečiai gamtos reiškiniams ir viską gaubia gilus religingumas. Pavyzdžiui, bolševikų perversmo dieną, Jurgis Živago sutinka savo "kirgizų kraujo" pusbroli. Pasakojama: "Įvykiai žmonėse ir įvykiai gamtoje, rodos, buvo kaž kokio bendrumo sąstomi; rodos, būta santykio tarp tolimų perkūnijų danguje ir susibaudymų gatvėse. Pro šalį prabėgo berniukas su glėbiu tik ką išpausdintų laikraščių. Jurgis nusipirko ir sustojo po gatvės žiburiu skaityti. Tai buvo oficialus skelbimas, kad Petrograde susidarė Liaudies Komisarių taryba, o Rusijoje išlikūrė soviet-

tai ir proletaro diktatūra. Piktas vėjas raizė Jurgiui akis, o laikraštį apibėrė įkyrus sniegas. Tačiau, ne pūga Jurgiui skaityti trukdė. Jį supurtė momento svarba ir galva svaigo nuo jo reikmės tolimiausiai ateičiai.

Nors gyventi ne taip lengva kaip kelią pereiti, tačiau gyventi reikia. Apysakos gale pridedamuose Živago eilėraščiuose, pirmame (budingu Hamleto pavadinimu - Pasternakas, sakoma, puikus Shakespearo vertėjas) sakoma: "Įvykių eiga iš anksto suplanuota, o kelio galas neišvengiamas".

Laikui bėgant, ir mūsų spaudoje pasirodys nuoseklių Pasternako apysakos įvertinimų. Jei apysaka, ištikrųjų, reiškia giliausias dabartines rusų tautos nuotaikas, tai jos svarbios lietuviui, nes tragalingai kruviniu istorijos posukiu, mūsų tėvynė vėl rusų naguose. Pasternakas rašo: "Dabar madoje būriuotis visokiomis bendruomenėmis, bet būriavimasis tai avelių savybė, tegul piemeniu skaito Kantą, Markšą ar Solovjevą. Tiesos tegalima įteikti pavieniui ir įteikti toliai, paprastai, būriuotis vengia. Kas gi pasauilyje brangu? Nedaug. Mano nuomone, labiausiai reikėtų branginti nedarumą, kuris tėra kitas vardas gyvybei, tik stipresnis. Būkimė ištikimi ne-

marumui - ištikimi Kristui!"

***

Čia prisimena Maironis, kuris savo žinomame eilėraštyje, antroje redakcijoje, (sakoma, prelado Dambrausko įkalbėtas) rašė: "Juk atbus Lietuva, nes Kryžius gyvatą zadėjo!" Jei Pasternako apysaka ištikrųjų pareiškia rusų norą, po komunistinių piktybių, grįžti prie krikščioniškesnių gyvenimo pradų, lietuvis daugiau tikės, kad netrukus ir vėl, patarle sakant, bus "ir ant mūsų pečiaus pavasaris."

Lietuviai Advokatai

ST. BREDIS, Jr.
37 Sheridan Avenue
Brooklyn 8, N. Y.
APllegate 7-7083

CLEMENT A. VOKET

(Vokietaitis)
41-40 74th STREET
Jackson Heights 73, N. Y.
NEwton 9-6620

A. J. WESLAN

16 Court Street
Brooklyn, N. Y.
TRiangle 5-6116

A. ANDRIUSKEVIČIUS

Laikrodininkas - Juvelyras
Didelis pasirinkimas
BRANGENYBIŲ
485 Grand Street
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVergreen 4-2318

Taip atrodė Kauno Laišvės Alėja pirmaisiais Lietuvos nepriklausomybės metais.

KULTŪROS KLAUSIMAIS...

(Tęsinys iš 4 psl.)

paguodai primindamas, jog ir kompozitoriui S. Šimkui buvę sunku susidoroti su orkestru ir choru kartu. Pirmininkas Blin-trubas paaiškino savo, kaip ano koncerto klausytojo nuomonę - išpūdis buvęs visai geras. Prof. Adomas Varnas subarė V. Kavolį už str. DIRVOJE apie kult. impotenciją. Bendruomenės pirmininkas Jasaitis padėjavo dėl smunkančios lietuviybės, o pedagogas ir fotografas A. Gulbinskas nusiskundė dėl Bendruo-

menės centro ištrėmimo į Kanadą, tai įvykė dėl ALTO intri-gų. A. Baronas atitaisė kai kuriuos Rūkstelės teigimus apie Picasso. . . Visi kalbėtojai nepaisė ano juokdario pageidavimo ir savo mintis išliejo abiem kojom tvirtai atsirėmę į žemę. . .

Po penkių valandų patriotinių minčių skleidimo, publikai pradėjus skirstytis (viso buvo apie 100 "kultūrininkų" ir šiaip normalių žmonių), pasigesta visą triuškinančios rezoliucijos. Tamuličio anksčiau siūlyta, matyti, atrodė per mažai patriotiška. Vienas visuomenės veikėjas, kurį rengėjai paprašė į rezoliucijų komisiją, nuo tos pareigos atsisakė, galvotūrkiais pabėgdamas iš salės. . . Taip rezoliucijos ir "neišvysčius" pasibaigė Chicago patriotų sukilimas prieš nuosmukio manifestą. Paguodai nutarta visuomenei per spaudą paskelbti susirinkimo protokolą. Kada ir kaip tai bus padaryta - parodys tik ateitis. Kol kas VIENYBĖS skaitytojai turi pasitenkinti tik mano surinktom informacijomis, o "kultūrininkams" būtų pravartu atsiminti vieną auginsį nuosmukio manifesto mintį: nėra patriotinės pareigos griebtis to, ko nemoki.

NORĖJO IŠARDYTI KUDIRKOS MINĖJIMĄ

Los Angeles, Cal. ---Naujas ALTO pirm., katalikų žmogus, Algis Raulinaitis norėjo sutrukdyti čia rengtą dr. Vinco Kudirkos minėjimą. Komiteto pirmininkui K. Liaudanskui griežtai pasipriešinus, minėjimas įvyko, tačiau iš programos dalyvių tarp turėjo pasitraukti Bronys Raila. Jis krikščionių vadui buvo nepriimtinas.

Taip dirbama vieningai. . . pagerbiant Viną Kudirką.

D.

P. Tarasenka

PULTI SKOMANTŲ PILI

Žemaitijos vakarinėj dalyje

Rali ralia, gano snaudalė:

Rali ralia, alkanos šavo karvelės.

Pasibaigus žemdirbių pavasario darbams, ateina didžiausia Saulės, bei kupolavimo¹ šventė. Prie samonomis ir kerpėmis apaugusio, galulaukėje gulincio didoko laumių akmens šventės išvakarėse susirenka artojai. Pirmiausia jie ant laumių akmens atnašauja aukas: grūdų paberia, alaus ir midaus ragus išpila, duonos riekių padeda. Jaunimas, senu papročiu, saulės garbei ratelius eina. Senesnieji, jaunimą stebėdami, apie įvairius reikalus kalbasi.

— Atrodo, bus neblogi metai,—sako senukas su ilga žila barzda.—Gegutė sukukavo vėlai, jau medžiams sužaliavus. Tik ar pavyks mums gėrybes surinkti? Kiek jau kartų šiais metais liepsnojo pavojūs laužai!.. Kiek jau kartų teko bėgti į pilaites ar laukuose gintis!.. Kai pagalvoji, tai rankos nusileidžia, nemielas joks darbas.

— Taigi, kiek jau metų kraugeriai alina mūsų kraštą, kiek jau kovota!.. O toms kovoms vis galo nėra,—pritaria jam žaliūkas artojas.—Matyt, teks visiems žūti.

— Nežūsim! — numojo ranka kaimynas.—Kęstutis su mumis — apsiginsim. Kryžiuočiai bijo Kęstučio kaip maro.

— Nežūsim, tai mirsim iš bado,—nepasiduoda ža-

liūkas. — Surinksi derlių, žiūrėk — bajoras kieminėdamas atims aliai grūdėlio.

— Vyrai, nenusiminkite,—ramina juos žilabarzdīs senukas.—Jei tik nugalėsime priešą, susitvarkysim ir su bajorais. Kas bus, kas nebus — žemaitis nežus!

Tuo tarpu ant aplinkinių kalnų įsižiebia laužai. Mat, jau temsta. O pagal seną paprotį jie saulės garbei turi degti visą naktį. Visą naktį linksminasi jaunimas prie tų laužų. Ne vienas drąsuolis tą naktį eina į girią paslaptingo paparčio žiedo ieškoti. Saulei patekėjus, kol rasa nenudžiūvusi, senesnės moterys po pievas, krūmynus bei girios pakraščius braidžioja, gydomuosius žiedus, žoleles ir šaknėles renka.

Atėjo skaisti, šilta vasara. Kas žino, kokia ji bus Žemaitijai?

SKOMANTŲ PILIS

Vakarinėje Žemaitijos daly plačiai garsėjo Skomantų pilis. Ji dar buvo nesena, pastatyta tik 14-jo amžiaus pradžioje, po to, kai vieno puolimo metu kryžiuočiai sunaikino kelias toje apylinkėje buvusias

¹ Kupolauti — rinkti su ypatingomis apeigomis devynių rūšių pievos žoles — kupoles. Išdžiovinotas kupolės būdavo naudojamos gydyti gyvuliams ir apsaugoti nuo pelių javams.

Gustavas ir Ella Abrolaičiai iš Belmar, N. J. spalio 11 d. švedų linijos laivu Kungsholm išvyksta dviejų savaitių kelionei po Karibų salas. Pabuvoje Kuboje, Dominikonų Respublikoje, Bahamas ir Puerto Rico. Abrolaičiai vyksta visam žiemos sezonui į Miami, Florida, kur jie turi savo namus.

PRAMOGOS IR SUSIRINKIMAI

• Spalio 11 d. 6 v. v. šaukiama L. S. T. Korp. Neo-Lithuania metinė seniųjų sueiga Am. Liet. Piličių Klubo salėje, 280 Union Ave., Brooklyne.

• Spalio 11 d., 280 Union Ave., Brooklyne, įvyksta Liet. Tautinio Akademinių Sambūrio pobūvis. Be dr. B. Nemicko pranešimo apie akademinį priauglį dabartinėje Lietuvoje, žadama parodyti ir filmo pavėikslį iš tautinės skautų stovyklos prie Detroito. Pradžią 8 val. vak.

• Spalio 11 d. "Club 10" rengia pirmus rudens šokius Atletų Klubo patalpose, 1332 Halsey St., Brooklyne.

• Spalio 12 d. sekmadienį, skautės ir skautai rengia iškylą į Bear Mountains. Išplaukiama laivu nuo Pier 81 W. 41 St., Manhattane. Kelionė kainuos \$2,50. Skautai ir skautės renkas prie prieplaukos 9:30 ryte. Iš Bear Mountains laivas grįžta

Marijona Petručionienė, neseniai mirusi Elizabetho vienybės Domininko Petručionio žmona. Vėlyvė buvo 61 m. amžiaus, kilusi iš Sarkaičių km., Gelvonių valsč. Ukmergės apskr. į šią šalį atvykusi 1914 m. Liko vyras Domininkas ir du sūnūs, Vincas ir Vytautas.

Amerikos Balsas...

(Atkelta iš 1 psl.)

vergtųjų tautų kalbomis Miunchene ir plėtimo angliškų ir rusiškų programų. Rytų Centro Europos Kilmės Amerikiečių Konferencijos vardu kalbėjo prel. Jonas Balkūnas.

ALT sekretorius pabrėžė faktą, kad lietuviai žiūri į rusų kalbą, kaip į tautos pavergėjų kalbą. Sekretorius priminė istorinį faktą, kad Rusijos caro valdžia per 40 metų draudė lietuvių spaudą ir tik atkaklus lietuvių pasipriešinimas privertė carizmą tą draudimą panaikinti. Cariškos Rusijos rusifikatorišką politiką dabar tęsia naujieji Lietuvos okupantai. Siūsti iš Amerikos radijo bangomis į Lietuvą pranešimus rusų kalba reikėtų įžeisti žmonių tautinius jausmus ir nuteikti juos prieš Ameriką.

Kongreso nariai atydziai išklause liūdininkų nusiskundimus ir žadėjo imtis priemonių, kad klaidos ir trūkumai Informacijos Agentūroje bei Amerikos Balse būtų pašalinti.

atgal į Manhattan 7:45 val. v. Taip pat kviečiami tėveliai ir pažįstami. Jei lis, iškyla neįvyks.

• Lapkričio 15 d. 7 v. vak. įvyksta L. S. T. Korp. Neo-Lithuania metinė šventė naujoje Maspeth Lietuvių Klubo salėje, 69-63 Grand Ave., Maspeth. Bus iškilmingas posėdis, valės ir šokiai grojant R. Butrimo, orkestrui.

KARLONAS

FUNERAL HOME
Lietuviams tarnauja daugiau kaip 20 metų.
280 CHESNUT STREET
New Britain, Connecticut
Telefonas: 9-1181

J. Markiewicz

AND SONS, INC.
Laidotuvių Direktorai
15 TRUMBULL STREET
New Haven, Connecticut
Telefonas: LOcust 2-9229

Nepamirškite atnaujinti prenumeratos

mažesnes pilaites. Skomantų pilis stovėjo prie svarbaus kelio į Žemaitijos gilumą, kuriuo ne kartą puldavo kryžiuočiai, todėl ji buvo įrengta labai stipriai ir, kaip ir kitos to meto pilys, pavadinta ją stačiosio bajoro Skomanto vardu.

Skomantų pilis stovėjo plačiam Veiviržės upės slėny, ant aukšto dešiniojo kranto kyšulio su stačiais šlaitais.

Nepagailėjo žmonės darbo, stiprindami pilį. Kol vieni kasė žemes, kiti pilies rengėjai apylinkės girioje kirto storus rąstus ir vežė juos į pilį. Iš tų rąstų kalno viršūnės pakraščiais pastatė aukštą gulsčių rąstų sieną su siauromis, bet ilgomis šaudymo angomis ir stipriais aukštais kuorais kampuose. Stipriausias buvo pietvakarių kuoras, kurio apačioje įrengti sunkūs, geležimi apkalti vartai į pilį. Prieš juos per perkasą buvo pastatytas tiltas. Aptvertame dideliame pilies kieme stovėjo bajoro Skomanto ir jo šimto vyrų kariaunos numai, kuriuose ir patys kariai gyveno, ir savo kovos draugus — žirgus laikė. Buvo čia ir klėtelių javams bei kitam reikalingam podėliui laikyti, buvo ir tvartai galvijams.

Už pylimo, kalno viršūnėje, įsikūrė nemažas papilio kaimas. Jame gyveno įvairių žmonių: vieni laukus arė, javus ir linus sėjo, gyvulius laikė, kiti po apylinkės girias taurus, meškas, šernus ir kitokius žvėris bei paukščius medžiojo, pražilę bartininkai girioje laikomuose barčiuose bites kopinėdavo, žvejai sraunioje Veiviržėje žuvaudavo. Gyveno papilyje ir visokių amatininkų. Buvo čia patyrusių pilių statytojų — gardininkų, dailidžių, kubilių, račių ir kitokių medžio meistrų, buvo kailiadirbių, odininkų, batsiuvių, kaulininkų, buvo ir siuvėjų, kurie iš kailių bei moterų austo milo rūbus siūdino, buvo ir gerų puodžių. Ypač garsėjo Skomantų kalviai. Jie patys vasarą kasdavo pelkėse geležies rūdą, patys iš jos, sumaišę su anglimis, tirpino geležį. Iš tų geležies lydinių kalė noragus,

Visame New Yorke nerassite gražesnių ir patogesnių salių kaip

GRAND PARADISE

Ką nerengtumėte: koncertą, vestuves, prakalbas ar šokius -- salėse gali tilpti nuo 25 iki 2000 dalyvių. --

L. MOLIN, Reikalų Vedėjas

320 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 7-1123

BANGA TELEVISION

V. ZELENIS, Sav.

34-23 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.
(Prie Lincoln Ave.) Tel. AP 7-0349

PARDUODAMA SU NUOLAIDA:

Televizija, radijas, III-FI fonografai (tape recorders), oro vėsintuvai, langams ventiliatoriai, dulkių siurbliai ir t. t.

TAISOMA: televizija, radijas, III-FI.

Darbo valandos kasdien iki 7 v. v.

HELEN POVILANSKIENE

Baras - Restoranas - Salė šeimyninėms pramogoms
158 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 4-9737

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601-3 SO. SECOND STREET, PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
1113 MT. VERNON ST. PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

peilius, kaltus, piautuvus, dalgius, kirvius, įvairius kablius ir kitus buitinius padargus. Pasižymėjo kalviai ir kaip ginklų gamintojai. Jų kaltos strėlės, svaidomosios trumpakotės ir rankinės bei ilgakotės ietys, kalvijai ir kovos kirviai plačiai Žemaitijoje buvo žinomi, visur reikalaujami, todėl kalviams ginklininkams niekuomet netrūkdavo darbo. Bet ne vien tik ginklais garsūs buvo Skomantų papilio kalviai. Nemažiau jie garsėjo žalvario ir sidabro papuošalais. Jų pagaminti žiedai, apyrankės, sagės, antkaklės ir kiti papuošalai plačiai po visą Žemaitiją buvo pasklidę. Jais ne tik moterys, bet ir vyrai puošėsi.

Ramų Skomantų pilies gyvenimą kartais sutrikdavo piktųjų lietuvių priešų kryžiuočių puolimai.

Mažesnieji plėšikų kryžiuočių būriai vengė pulti stiprią Skomantų pilį ir stengėsi pro ją slapta prasmukti. Puldavo tik didesnės priešo rinktinės. Bet ir šie puolimai kryžiuočiams nepavykdavo: stipriai buvo įrengta pilis, narsūs josios gynėjai. Priešui užpuolus, ją gindavo ne tik kariai, bet ir visi papilio bei iš apylinkių subėgę vyrai. Griebdavosi ginklo net moterys. Dažnai skomantiečiai ir patys puldavo priešą, ypač jam iš savo žygių grįžtant. Užpuldavo iš pasalų, išblaškydavo kryžiuočių rinktines, belaisvius ir grobį atimdavo. Mažai sveikų plėšikų į savo pilis sugrįždavo.

Labai pyko kryžiuočiai ant skomantiečių, bet įveikti jų negalėjo. Dieną naktį ant aukščiausio pilies kuoro budėjo sargyba ir atidžiai stebėjo apylinkes. Atokiau nuo pilies buvo dar kelios mažesnės sargybinės pilaitės. Kelius ir brastas slapukai ir žvalgai saugojo. Vos tik priešui pasirodžius, būdavo tuojau į pilį pranešama.

Nei pilies statytojo bajoro Skomanto laikais, nei jo sūnui Giniočiui valdant, kryžiuočiams nepavyko sugriauti Skomantų pilies.

Kartą paliaubų metu kryžiuočiai, iš pasalų užpuo-

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.
1991 BROADWAY, NEW YORK 23, N. Y.
Telephone: LYceum 5-0900

DOVANŲ SIUNTINIAI Į LIETUVĄ IR SSSR
APMOKĖTU MUTU.

Veikia Intouristo Maskvoje leidimu jau 25 metai. Siuntiniai gauti PER PAŠTĄ įvertinami ir sąskaita išsiunčiama TĄ PAČIĄ DIENĄ. Patyrusių tarnautojų dėka, klientai, kurie atneša savo siuntinius į mūsų įstaigą, patarnaujami laike KELIŲ MINUČIŲ ir neturi laukti neatsižvelgiant į interesantų ar siuntinių skaičių. Tai užtikrina jums, kad jūsų dovanos pasieks jūsų gimines be bereikalingo atidėliojimo. Prašome duokite mums galimybės įrodyti mūsų GREITĖ, SUGEBĖJIMĄ, ATSAKOMINGUMĄ IR KIEKVIENAM PARODOMĄ DĖMESĮ.

Maloniai Jus kviečiame be jokių įsipareigojimų ateiti, nuo pirmadienio iki penktadienio tarp 9 ir 5, šeštadieniais tarp 9 ir 4 (sekmadieniais uždaryta) ir pažūrėti kaip mes dirbame.

KALBA LIETUVIŠKAI

MES NE TIK PRIŽADAME, BET DAROME.

Siuntiniai išsiunčiami kasdien.

TRAUN'S BAR RESTORANAS IR BARAS
AUGUST TRAUN, Savininkas

N. E. Cor. 7th ir Dauphin Street, PHILADELPHIA, PA.
Telefonas POplar 9-9352

REPUBLIC WINE
& LIQUOR STORE

MARIJONA IR JURGIS JOKUBAIČIAI
322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 7-2089

Vincas Kudirka...

(Tęsinys iš 5 psl.)

ratūroj, viename iš gražiausių jos tautinės kultūros žiedų. Todėl Vincas Kudirka pagrindine savo tautinės veiklos priemone ir pasirinko literatūrą. Jis buvo vienintelis jo gyvenimo sužadėtinis, kuriai jis buvo ištikimas ligi pat mirties.

Lietuvių rezistencijos ugdymas, kviesos bei tiesos skleidimas ir savosios literatūros kūrimas — tai svarbiausios priemonės, kuriomis Vincas Kudirka stengėsi Lietuvos gerovės klesėjimo ir jos jėgų stiprinimo laisvei siekti. Tas jo veiklos priemonės atskleidžiant, prieš mus iškyla didinga, toli pramantanti, turininga ir idėjiškai turtinga Vincas Kudirkos asmenybė.

JOHN BALTADUONIS
Frankford Avenue

C A F E

1700 Frankford Avenue
PHILADELPHIA, PA.

VILNIUS. VITO G. VĖ

J. Kuzminskio raižinys

LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS Baras ir Restoranas

Lietuviškos gamybos
pietūs, vakarienės ir užkandžiai

GERIAUSI GĖRIMAI PIGIAUSIOMIS KAINOMIS
SPAUDOS KIOSKAS

Salės šokiams vestuvėms ir kitokioms pramogoms
prieinamomis kainomis. Lietuviškų organizacijų
susirinkimams patalpos nemokamai. Visais reikais
kreipiamasi į klubo reikalų vedėją K. Vaitaitį.

280 UNION AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9672

Sportas

Spalio 12 d. New Farmers Oval, futbolo pirmenybių rungtynės tarp LSK ir Greek American SC. Pradžią 3 v. p. p. Priežaismyje abiejų klubų rezervinės komandos.

Spalio 5 d. LSK žaidė savo antrąsias pirmenybių rungtynes prieš Kollman SC. LSK aikštėje pasirodė Hlavac, Milleris, Vaitkevičius, Saldaitis, Jukubaitis, Daukša, Didžbalis, Butrimas, Remėza, Krušinskas, Vasilionis.

LSK puolimas, neišnaudamas keleto gerų progų, nestengė iškirsti priešui nė vieno įvarčio. Viena iš tų progų buvo vienuolikos metrų bauda, bet priešas vartininkas ją lengvai sulaukė, nes kamuolys buvo muštas jam tiesiai į rankas. Priešas, sugebėdamas prasiveržti pro stiprų lietuvių gynimą (mušdamas du įvarčius, rungtynes lengvai laimėjo. Pasekmė: Kollman SC 2 - LSK 0 (1:0). Rezervinė komanda, žaisdama nepilname sąstate, išsikovojo lygias rungtynes - LSK 2; Kollman 2 (2:1).

Susirinkimas

NEWARK, N. J. - Su rudens sezonu vėl prasideda Newarko Lietuvių Demokratų Klubas veikla. Klubas reguliariai laiko savo mėnesinius susirinkimus kas antrą trečiadienio vakarą, šv. Jurgio D-jos šalė. Narių klubas turi apie 250.

Šiomet, Jėvos Trečiokienės pastangomis, ilgametės klubo sekretorės, buvo gauta dviem klubo narėm miesto darbai.

Dabar klubas stengiasi išrinkti H. Williams į Senatorius.

Už kelių mėnesių bus rengiamas banketas. K.

lę, nužudė narsų Skomantų pilies vadą Giniotį. Liko jo našlė ir mažametis sūnus Alpas. Nors žemaitės buvo apsiratusios su nuolatiniu pavojumi, drauge su vyrais drąsiai kovodavo, gindamos nuo priešų pilis, bet, vyrui žuvus, Giniotienei neužteko jėgų valdyti pilį, rūpintis įvairiais karų reikalais. Kol užaugs jaunasis Skomantų pilies valdovas Alpas, visus karinius reikalus tvarkė šimtininkas Budrys. Jis buvo jau senas, bet dar stiprus, patyręs karys. Dar su bajoru Skomantu jis dalyvavo karo žygiuose, drauge statė pilį, jo sūnų, jaunąjį Giniotį, drąsiai kariu išauklėjo. Giniotį nužudžius, Budrys rūpinosi ir mažamečio Alpo kariniu auklėjimu. Gerbė senąjį Budrį Giniotienė, gerbė jį pilies kariai, papilio ir apylinkės gyventojai.

1351 metų pavasarį, kaip ir visuomet, keliams pradžiuvus, Skomantų pilyje buvo surengta mugė. Plati aikštė prisigrūdė pilna žmonių, vežimų su įvairiomis gėrybėmis, arklių, galvijų ir visokių prekių. Pajūrio ir panemunės skalviai atgabeno į mugę pilnus vežimus rūkytos žuvies, druskos, o kai kurie gintarinių ir stiklinių karolių, gintarinių pakabučių, verpstelių. Bajorai ar jų raktininkai siūlė javų, kailių, galvijų. Gyrė savo gaminius amatininkai, medžiotojai plaukštė kailius, bitininkai bartininkai šaukė pirkti medaus ir vaško, o žemdirbiai vieni derėjo galvijus, kiti — grūdus sėklai, tretį noragus, dalgius ir kitas prekes.

Prekyba mugėje daugiausia vyko mainais. Mainininkai gyrė savo prekes, peikė kito, ilgai derėdavosi, kol sulygdavo ir pasikeisdavo prekėmis. Turėjo žmonės jau ir sidabrinų ilgujų¹, ir smulkių pinigėlių. Dėl ilgujų vertės kildavo daug ginčų.

— Neatiduosiu aš savo žirgų už tavo trumpus ilguosius, juose po puskarpi pinigėlių trūksta! — spyresi

¹ Ilgaisiais buvo vadinami pailgi, nepastovaus (apie 100 g) svorio sidabro lydiniai, kurių vertė būdavo nustatoma sveriant.

vienas žirgų savininkas.

Užmetęs ant mažų svarstyklėlių ilgąjį, dėl kurio ginčijosi, žirgų pirkėjas tikrai įsitikino, kad jo ilgajam dar trūksta dviejų dešimčių pinigėlių. Pasitaikydavo jau ir auksinių ilgujų, tik dar mažai.

— Štai žiūrėk, ir bajoras Vedrys su kariauna ir prekių gurguole į mugę atvyko. Kokie gražūs žirgai, kokie vyrai! — šūktelėjo vienas minioje stovinių vyrų.

— Turtingas bajoras. Paakmenėje nėra kito, kuris galėtų su juo lygintis. O kokia stipri jo pilis! — pratarė šalia stovįs senukas.

— Kur tau nebus turtingas, — įsiterpė į tą pokalbį pražilęs medžiotojas. — Kiek žemių turi, kiek duoklininkų jam turtus krauja! Kąmet jis duoklę didina, o rudinį dar pats su kariauna kieminėdamas ją renka.

— Tikrai, duoklės reikalauja nemažai, bet jo duoklininkai elgetomis netampa. Nelaimėje ir jis žmonėms padeda. Tinginių nemėgsta, tai tiesa. Pas jį ir kariaunos vyrai turi laukus dirbti, o ne dykinėti per ištais dienas, kaip pas tą slunkių Kūturį! — paaikšino vienas juodabarzdīs.

— Kur jis tuos turtus ir sutalpina? — kažkas pasakė.

— Pilyje, klėtyse. Jose ir javus, ir kailius, ir kitokius turtus laikė, stropiai juos saugo. Sako: „Ne man vienam šių turtų reikia. Užpuls nelabieji, tai metus būsime sotūs, o sočiam ir kovoti linksmiau!“

— Teisingai sako!

— Žiūrėkite, ratuose mergaitė, matyt, su aukle važiuoja! — rodė pirštą ištiesusi viena moteris.

— Vargšė našlaitė, motina karštilige mirė. Kas ją mažutę pamylės? — sielojosi kita senyva moteris.

— Tėvas ją labai myli, niekur nuo jos nesiskiria. Štai ir dabar — net į mugę abu atvažiavo. (B. d.)

... Prasdėjo nuo tų dviejų salelių Kinijos pakrašty.

TOKIA YRA SOVIETŲ LOGIKA

Sovietų Rusija turi nuostabią galvoseną. Ką ji ar jos satelitai daro, tas yra gražu, gerai ir tarnauja taikos išlaidymui. Ką daro Vakarų demokratijos, tai yra agresija ir karo kurstymas.

Kai raudonoji Kinija su Maskvos palaiminimu bombarduoja kinų nacionalistų valdomas salas, tai, anot raudonųjų yra kinų vidaus reikalas ir amerikiečiams nėra ko ten kištis. Amerikiečiai, esą, turi atitraukti iš Formozos ir jos vandenų savo karines jėgas, nes tas gali sukelti pasaulinį karą.

O kada Sovietų Rusija savo karo jėgas laiko Rytų Vokietijoje, tai esą būtinas reikalas taikai išsaugoti. Bet juk čia didesnis Vokietijos vidaus

reikalas, negu ten Kinijoje. Čia Vakarų Vokietija turėtų didesnę teisę bombarduoti Rytų Vokietiją, o Sovietai, kaip agresoriai, turėtų tuojuos iš ten išsinešdinti.

Bet kada Sovietai kalba, klausai visi, ir tiki, kad tai yra taikos nešėjai. O kada turėtų Vakarų demokratijos kalbėti, tada nei aiškios linijos, nei aiškaus nusistatymo.

Kada Amerika ir Anglija prašomos Libano ir Jordanijos apsaugot jų nepriklausomybę, pasiuntė savo karo jėgas, tai Sovietų Rusija apšaukė Ameriką ir Angliją agresoriais ir šie pradėjo aiškintis ir trauktis atgal. O kada Sovietų Rusija laiko užgrobusi Pabaltijo Valstybes, laiko savo karines jė-

gas Lenkijoje, Vengrijoje ir kitose satelinėse valstybėse, tai yra ne agresija, o tik priemonės taikai išlaikyti. Ar reikia dar didesnės komedijos?

Ir žinote, labai nuostabu, kad kai kurios tautos, kaip kad Indija, semia dolerius ir maistą iš Dėdės Samo aruodų, tiki šioms sirenų dainoms ir palaiško dažniau Sovietų Sąjungą negu savo geradarius. Žinoma, ankčiau ar vėliau atsidadys jiems akys, bet jau bus per vėlu.

Nesu pranašas, bet jei Vakarų demokratijos laiku nepažabos komunistinių vilkų provokacijų, aš linkęs manyti, kad demokratinio pasaulio ateitis yra labai liūdna.

J. Gr.

ATLIKITE SAVO PAREIGĄ ŠIŲ METŲ RINKIMUOSE - BALSUOKITE UŽ NELSON A. ROCKEFELLER

JIS BŪDAMAS NEW YORKO VALSTYBĖS GUBERNATORIUM, RŪPINSIS MŪSŲ VALSTYBĖS GEROVĖS PAKĖLIMU

Rockefeller pasižada padidinti, pagerinti mūsų mokyklas bei kolegijas.

Rockefeller sėkmingai ėjo įvairias atsakingas pareigas valstybinėje ir federalinėje valdžioje.

Rockefeller turi didelį patyrimą visuomeniniame gyvenime.

NELSON A. ROCKEFELLER

Nelson A. Rockefeller turi didelį patyrimą ekonominio gyvenimo plėtime ir jis tai panaudos New Yorko valstybės finansams pagerinti.

Nelson A. Rockefeller, kaip ir visa jų šeima, rūpinasi žmonijos gerovės kėlimu, tam jie yra sukūrę didžiausius fondus. Išrinktas gubernatorium, jis pasišvęs New Yorko valstybės žmonių gerovei.

Nelson A. Rockefeller yra geriausias kandidatas į New Yorko valstybės gubernatorių.

Išrinkime šį tinkamą vyrą didelės valstybės gubernatorium.

BALSUOKITE UŽ VISUS RESPUBLIKONŲ KANDIDATUS, NES JIE KOVOJA PRIEŠ KOMUNIZMĄ IR UŽ PAVERGTŲJŲ TAUTŲ IŠLAISVINIMĄ.

Rockefeller darys viską, kad sustabdyti pramonės bėgimą iš New Yorko Valstybės, ir sudarys galimybių naujiems darbams ir galimybėms.

Rockefellerio patyrimas užsienio reikaluose ir tarptautiniame bendradarbiavime supažindino jį su įvairių tautų reikalais ir problemomis.

Lietuvių vadovaujama Schuyler Savings & Loan Association

OF KEARNY, N. J.
įsteigta 1924 m.

24 Davis Avenue

Telefonas WY 1-7260

Kearny, N. J.

Atdara kasdien, išskyrus šeštadienius, šventadienius, nuo 10 v. r. iki 3 v. p. p. Penktadienių vakarais nuo 6 iki 8:30 v. v.

KAPITALAS \$1,700,000

MOKAMA 3%

Aprausta iki 10,000 dol.

FIRE - AUTO - LIABILITY - BURGLARY - GLASS PLATE

ROBERT F. NARK

APDRAUDOS SPECIALISTAS

26 Court Street

700 Caroline Ave.

Brooklyn 1, N. Y.

N. Valley Stream, N. Y.

MAin 4-6400

Valley Stream 5-0783

LIFE - HEALTH - ACC. HOUSEHOLD - COMPENSATION

Perkant - parduodant namus, ar išnuomojant butus, įvairiausiai apdraudos reikalais, federalinių ir valstybinių taksų (INCOME TAX) užpildyti, pirkti piniginių perlaidų (MONEY ORDERS).

kreiptis

HAVEN REALTY

Joseph Andrusis Insurance

87-09 JAMAICA AVENUE

WOODHAVEN 21, N. Y.

TEL. VI 7-4477

Kasdien -- 9 val. ryto iki 9 val. vak.

Sekmadieniais -- 1 val. p. p. iki 5 val. vak.

VIENYBĖS SKAITYTOJAI PERKANTIEJI
MEDŽIAGAS SIUNTINIAMS (LIETUVŲ).
GAUNA 10% NUOLAIDĄ.

Tik asmeniškai atsilankę, galėsite įsitikinti, koks didelis vyrų ir moterų medžiagų pasirinkimas.

Mūsų krautuvėje gausite viską, kas tik reikalinga jūsų artimiesiems Tėvynėje pradžiuginti.

Vilnonės, šilkinės ir kitokios medžiagos
žemesnėmis kainomis, negu kitur.

DORION MFG'S OUTLET STORES, INC.

148-09 Jamaica Avenue

Jamaica 35, N.Y.

(išilpti Sutphin Blvd. Stotyje)

Tel. AXtel 7-6082

SALE 50% OFF SALE

ANNUAL FLOOR SAMPLE AND GENERAL WAREHOUSE CLEARANCE

Modern Bedroom Suites	\$90.00
Modern 3-pc. Living Room	129.00
Convertible Studio Couches	49.00
Hollywood Beds — Ensemble	39.00
Hiriser Folding Cots	19.00
Cotton Mattresses — all sizes	9.95
Famous Make Hotel Type	
Innerspring Mattress	14.95
Orthopedic Hair Innerspring Mattress and matching box spring	
2 piece set	49.00
Steel Bed Frame Casters	6.95
Dinettes	39.00

CONVENIENT TIME PAYMENTS
FOR REAL SERVICE
AND SATISFACTION
See Us First

CYPRESS BEDDING AND MATTRESS CO.

3 Floors of Fine Bedding and Furniture

3427 Fulton Street

Brooklyn, N. Y.

(near Lincoln Avenue)

APplegate 7-8802

KIEK YRA ŽEMĖJE GYVENTOJŲ?

SNO pateikė įdomių duomenų apie viso pasaulio gyventojus. Viso gyventojų jau yra 2 737 000 000.

Kas minutę gimsta 90 kūdikių. Kas valandą priauša 5 000 žmonių. Per vienus metus užgema 47 000 000 kūdikių.

Per pastaruosius 20 metų gyventojų skaičius padaugėjo 25 procentais — tai yra vienu ketvirtadaliu.

Per artimiausius 40 metų, žmonės daugėjant dabartiniais tempais,

gyventojų skaičius bus dvigubai didesnis, būtent, apie 5 000 000 000. Kasmet iš 1 000 žmonių miršta 18, o gimsta — 34.

Ilgiausia gyvena žmonės Olandijoje: vyrų 71 metus, moterų 74 metus.

Indijoje žmonės trumpiausia gyvena: vidutinis vyrų ir moterų amžius — 32 metai.

Azijoje žmonės sparčiausiai daugėja — maždaug 24 milijonais per metus laike.

Proporcingai imant, gyventojai sparčiausiai daugėja Lotynų Amerikoje — 2,5 nuodimčio per metus.

Viso pasaulio gyventojų daugėjimas aplamai imant yra tik 1,6 nuodimčio.

Daugiausia žmonių miršta Pietinėje Azijoje ir Afrikoje, o mažiausia — Šiaurinėje Amerikoje.

Automobilių nelaimių metu žūna daugiau žmonių negu bet kuriose kitose nelaimėse. Autoavarijose daugiausia žūna jaunesni negu 45 metų amžiaus žmonės. Senesni, matyti, atsargiau važinėja. Liuksemburge žūsta automobilių nelaimėse dau-

giausia žmonių: 28,5 gyventojai iš tūkstančio. Visose šalyse, kur pavyko surinkti statistikos duomenis, 45-64 metų žmonės daugiausia miršta nuo vėžio ligos.

Precious Amber Nugget With Golden Rope Chain. KAINA \$6.00

GINTARAS GRAŽIAUSIS DOVANA

GINTARAS gražiausia dovana

Brangi atmintis kiekvienam lietuviui. Tradicinis papuošalas visą metų.

89-19 31st Avenue JACKSON HEIGHTS, L. I., N. Y. Tel. HA 9-5855

Lengva pasiekti: auto iki 31st Ave. Northern Blvd. IND sub. iki Roosevelt Ave. Stoties. IRT sub. iki 74th St. Port Bus iki 31st Avenue.

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.

1883 MADISON STREET BROOKLYN 27, N. Y. (Ridgewood)

Tel. EVERgreen 2-6440

VYTAUTAS BELECKAS SALĖS IR RESTORANO SAVININKAS

Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas priedomomis kainomis.

BARAS IR RESTORANAS

JULIUS DAUGMAUDIS, Savininkas

Stiklinis baras. Viena gražiausių užėigų Brooklyne.

273 GRAND STREET

BROOKLYN 11, N. Y.

Telefonas: EVERgreen 4-9533

PARK FLORIST MATTHEW MAZEIKA, Savininkas

Gėlės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas.

80-15 JAMAICA AVENUE (Skersai nuo Haven teatro)

WOODHAVEN 21, N. Y. Tel. Virginia 9-3112

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA

231 BEDFORD AVENUE KOPLYCIA LAIDOTUVEMS

BROOKLYN 11, N. Y. Tel. EVERgreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)

423 METROPOLITAN AVENUE KOPLYCIA LAIDOTUVEMS

BROOKLYN, N. Y. Tel. EVERgreen 7-4335

MATHEW P. BALLAS FUNERAL HOME

MATHEW P. BALLAS Direktorius 660 GRAND STREET NOTARY PUBLIC

ALB. BALTRUNAS-BALTON Reikalų Vedejas BROOKLYN, N. Y. Tel. STAgg 2-5043

SHALINS FUNERAL HOME

F. W. SHALINS, Jr. 84-02 JAMAICA AVENUE KOPLYCIA LAIDOTUVEMS

J. B. SHALINS WOODHAVEN, N. Y. Tel. Virginia 7-4499

AUGUST P. GUSTAS, Inc.

AUGUST P. GUSTAS, Prezidentas

354 MARCY AVENUE KOPLYCIOS SUTEIKIAMOS IR KITUR

BROOKLYN, N. Y. Tel. EVERgreen 7-4774

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVICIUS, Direktorius 410 METROPOLITAN AVENUE, BROOKLYN 11, N. Y. Telefonas: STAgg 2-4409

FORGIONE FUNERAL HOME

ANTHONY FORGIONE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS 9 STAGG STREET Vėsinamos Kopyčios Tel. EV 8-8331 ir EV 7-3299

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius įvairiems reikalams.

* Garsusis dailininkas Pablo Picasso Prancūzijoje įsigijo už pusantro milijono dolerių pilį, priklausiusią markizui Vauvenargues.

* Illinois valstybėje Aurora mieste Miss Patricia Counts, 28 metų, paskirta policijos viršininku.

MARY PAIAUIS

RESTAURANT, BAR & GRILL

Kviečia visus atsilankyti, linksmai laiką praleisti ir su draugais sueiti.

Phone: EV 2-9141

337 ST. NICHOLAS AVE. BROOKLYN, N. Y. (Ridgewood)

DĖMESIO!

DĖMESIO!

Lietuviška duona

Lietuviškas sūris

Lietuviškos dešros

ir skilandžiai

JONAS ANDRULIS Michigan Fanu Cheese, Inc. Fountain, Michigan

PETRAS LISAIUSKAS 64-09 Clinton Avenue Maspeth, New York

LITHUANIAN BAKERY 131 Inslee Place Elizabeth, New Jersey

Norintieji įsigyti šių skanių lietuviškų produktų, kreipiasi į jų gamybos generalinį atstovą

PETRĄ LISAIUSKĄ

64-09 Clinton Avenue, Maspeth, New York.

Tel. TW 4-8087

VIENYBĖ

Adomas Galdikas ir Vytautas Kašuba su savo kūriniais dalyvauja grupinėje 62 dailininkų ir skulptorių parodoje Feigl Galerijoje, 601 Madison Ave., New Yorke (tarp 57 ir 58 gatvės). Paroda tęsis dvi savaites.

Dr. V. Ingelevičius, dr. V. Paprockas ir dr. A. Snieška sudaro naująją Lietuvos Gydytojų Korporacijos Fraternitas Lituanica centro valdybą.

Ona Jakštienė, mūsų laikraščio skaitytoja iš Richmond Hill, N. Y., praeitą savaitę besitrukdama virtuvėje, paslydo ir gana skaudžiai susižeidė galvą. Gydosi namie.

P. Damijonaitis, Elizabetho vienybietis, praeitą šeštadienį su Didžbaliomis ir kitais artimais draugais minėjo savo vardadienį.

A. M. Augūnas su žmona netrukus grįžta visam žiemos sezonui į Floridą. Augūnai kasmet vasaroja Islip, L. I.

A. M. Kaziūnas, advokatas, buvęs neseniai mirusio Olio, Chicagos sanitarinio distrikto prezidento, sekretorius, praeitą savaitę rastas nuskendęs prie savo jachtos Michigano ežere. Velionis buvo 51 m. a.

F. Morkus, su žmona Emilija pasiekęs Guatamą, mums siunčia savo linkėjimus. Morkai netrukus grįžta į New Yorką.

Rimas Kregždė, žinomos vietos veikėjas Kregždienės sūnus, rugs. 10 motinai paliko raštelį, kad išvyksta su draugu savaitei ar gal ilgiau, tačiau nesugrįžęs į namus. Policijos pastangos surasti Rimą arba jo draugą iki šiol nedavė rezultatų.

J. Bukaveckienė iš Chicagos šiuo metu vieši New Yorke pas savo dukterį Aldoną ir žentą Stepą Mackevičių.

Ona Valaitienė, mūsų bendradarbė, aplankiusi gimines, draugus ir įstaigas Chicagoje, grįžo į Brooklyną.

Juozas Markauskas, kadaise tarnavęs Lietuvos Žemės ūkio Rūmuose, prašomas atsilyti šiuo adresu: E. Kalvaitytė-Kulich, 4311 242nd St., Douglastown, L. I.

IŠNUOMOJAMAS
gražus 5 kambarių butas su šiluma, karštu vandeniu, vonia ir kitais patogumais prieinama kaina. Kreiptis: 741 McDonough St., Brooklyn 33, N. Y. Tel. GL 2-7277.

JONUI DANIŪNUI MIRUS,
didžio liūdesio valandoje
nuoširdžiai užjaučiu Ponią Daniūniene
ir Semaškų Seimą.

VINCAS MISIŪNAS

Norintieji balsuoti

New Yorke valstybėje rinkimai įvyks antradienį, lapkričio 4 d. Balsavimo vietos atdaros nuo 6 val. ryto iki 7 val. vakaro. Balsuotojai turi būti užsiregistravę, nes negalės balsuoti. Registracija vyksta tose pačiose balsavimo vietose spalio 9 ir 10 nuo 5:30 iki 10:30 v. v. ir spalio 11 nuo 7 v. v. iki 10:30 v. v.

Kurie registravosi praeitais metais, tiems nebereikia registruotis, jei nepakeitė gyvenamos vietos. Bet jei pakeitė, tai reikia registruotis naujoje vietoje. Taip pat reikia registruotis ir naujiems balsuotojams. Naujais balsuotojais laikomi tie, kuriems suėjo 21 metai, jei jie piliečiai, ir tiems kurie, turėdami 21 metų amžių ar daugiau, tapo Jung. Valst. piliečiais neveliau rugp. 4 d. Mat, pagal įstatymą, nauji piliečiai turi būti 90 dienų piliečiais, kad galėtų balsuoti. Pilietybę gavę po rugp. 4 d. šiomet ne-registruojami. Turės registruotis 1959 m.

New Yorke valstybėje šiomet bus renkami: gubernatorius, vicegubernatorius, valstybės kontrolierius, valstybės gynėjas, vienas senatorius, Kongreso atstovai, New Yorke legislatoros senatoriai ir atstovai ir visi savivaldybių pareigūnai.

D. KLINGA

Padėka

Spalio 4 d. Švapaicijų namuose įvyko studentų ir studentų Santariečių bei jų svečių pobuvis, į kurį atsilankė virš 60 asmenų. Tai buvo tikrai jausmas, labai draugiškas lietuviško akademinio jaunimo susibūrimas. Kolegiškai pasikalbėta, padainuota, pasišokta ir skaniai pasivaikšta.

Ponams Švapaiciams, kurie maloniai leido naudotis visais kambariais jų 2 aukštų name, Santariečiai reiškia didelę padėką.

P. Dulevičius, liaudininkų veikėjas, ilgus metus gyvenęs Paryžiuje, šią savaitę atvyksta į New Yorką, nuolatiniam apsigyvenimui.

Vitalis Zukauskas drauge su Brooklyno Vaidintojų Trupe spalio 11 d. 6:30 v. v. Lietuvos svetainėje Baltimorėje vaidins Naumiestiškio dramą "Aną Birželį".

Naujoji Operetės choro valdyba: (iš kairės) režisierius Vitalis Zukauskas, Zigmas Zubrys, Vida Gintautaitė, choro vadovas muz. M. Cibas, Marija Zukauskienė, pirm. Romas Kezys. Nuotraukoje trūksta St. Vaškio.
Vyt. Gedgaudo nuotrauka

OPERETĖS CHORAS ŽENGLIA PIRMYN

Operetės choras, kuris yra vienintelis nepriklausomas choras New Yorke, už keleto metų švęs savo aukstinį jubiliejų. 50 metų ir žmogaus gyvenime yra didelis laikotarpis, o ką bekalbėti apie lietuviškos organizacijos amžių. Turėjo būti stipri jė-

Wm. Osipauskas, plačiai žinomas Brooklyno biznierių, mirė spalio 7 d. Laidojamas šį šeštadienį Karių kapuose, Farmingdale, L. I. Kūnas pašarvotas J. Garšvos koplyčioje. Liko žmona Ona ir giminės.

J. Palubinsko, dramos aktorius, 25 metų veiklos sukaktį, kaip mums pranešama iš Baltimorės, rengiasi paminėti gruodžio 13 d.

ga ir gili meilė lietuviškai dainai, kad choras tiek metų ne tik išsilaikė, bet turi dar tiek daug jaunatviškos energijos. Tenka lenkti galvas prieš mūsų senuosius ateivius, kurie jį kūrė ir rėmė. Pagerbti dera ir naujuosius ateivius, kurie šį darbą perėmė ir jį ryžtingai veda tolyn.

Kaip ir kiekvienais metais, naujojo sezono pradžioje choras išsirinko naują valdybą: V. Gintautaitė, R. Kezys, St. Vaskys, Z. Zubrys ir M. Zukauskienė. Atskirų balsų reikalams tvarkyti išrinkti seniūnai: sopranų - B. Labutienė, altų - O. Dailydaitė, tenorų - J. Jankus ir bosų - V. Aukštikalnis. Choro dirigentu ir toliau pasilieka visų choristų labai mėgiamas muz. M. Cibas, kuris kiekvieną penktadienį važinėja į choro repetitijas Brooklyne net iš Great Neck, N. Y. Chorvedžiui talkininkauti mielai sutiko žinomo kompozitoriaus sūnus muz. V. Strolia.

Operetės choro darbai yra maždaug tie patys kiekvienais metais -- dainuoti be atlyginimo bendrinuose New Yorke lietuvių parengimuose, surengti bent po vieną savo koncertą ir aplankyti apylinkės lietuvių kolonijas su veikalais ar koncertais. Kaip praityje, taip ir šiais metais su choru mielai sutiko bendradar-

biauti Brooklyno vaidintojų trupę, vad. akt. V. Zukauskui ir studentų tautinių šokių grupę vad. mok. J. Matulaitienei.

Pereitą sezoną su dideliu pasisekimu New Yorke pastatytą veikalą "Jaunimėlis" choras pramato pakartoti Pensylvanijos, New Jersey ir Connecticut lietuvių kolonijose. Be to, jei laiko pakaks, sezono pabaigai numatoma pastatyti didelio masto veikalą "Lietuviškos vestuvės". Ji režisuoti jau sutiko akt. V. Zukauskas, o tautinius šokius paruoš J. Matulaitienė su savo puikia tautinių šokių grupe. Reikia tikėtis ir laukti, kad visi dainą mylį New Yorke lietuviai išjungs į choro gretas ir tuo įgalins pastatyti didesnio masto veikalus ir surengti puikius koncertus, kuriais mūsų visuomenė ir kitataučiai galės grožėtis.

Choro repetitijos vyksta kiekvieną penktadienį Brooklyno Piliečių Klubu patalpose, 280 Union Ave., nuo 8 iki 10 v. v. Merginos ir moterys, kurios neturi savų priemonių grįžti iš repetitijų bus parvežamos mašinomis.

Laukiame visų -- senų ir jaunų!

ROMAS KEZYS
Operetės Choro pirm.

DARIAUS-GIRĖNO PAMINKLO ATIDARYMO IŠKILMĖS

Spalio 19 d. sekmadienį, 3:30 val. p. p. Lituanica aikštėje, Union Ave., Stag St. ir Hewes St. Dalyvavimas laisvas. BANKETAS įvyks tą patį dieną 6 val. vak. LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBO SALĖJE. Bilietas asmeniui \$3.50.

Iškilmės dalyvaus miesto pareigūnai ir lietuvių visuomenininkai bei organizacijų atstovai, prelatas Jonas Balkūnas, Lietuvos Gen. Konsulas J. Budrys, Vienybės redaktorius J. Tysliava ir kiti. Meninę dalį išpildys Operetės Choras.

Maloniai kviečiami gausiai dalyvauti visos lietuvių organizacijos, draugijos ir visa lietuviška visuomenė. Dėl bilietų prašome kreiptis: P. J. Montvila, 85-66 98th St., Woodhaven, N. Y. Tel. VI 7-8936., adv. S. Bredis, 37 Sheridan Ave., Brooklyn, N. Y. Tel. AP 7-7083. Taip pat Lietuvos Pil. Klubu vedėja K. Vaitaitė, 280 Union Ave., Brooklyn, N. Y. Tel. EV 4-9672, J. Ginkū, 495 Grand St., Brooklyn, N. Y. Tel. EV 4-9293, Bronė Spūdienė, tel. MI 2-2970.

PAMINKLO FONDO KOMITETAS